

BIULETYN INFORMACYJNY POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

1(3)/1999

Nowe władze w Politechnice Lubelskiej

W większości polskich uczelni ostatnie miesiące upłynęły pod znakiem wyborów organów kolegialnych i jednoosobowych na kadencję 1999-2002. Politechnika Lubelska nie była pod tym względem odosobniona. W efekcie mamy nowe władze Politechniki Lubelskiej.

JM Rektor

Prof. Kazimierz Szabelski

Prorektorzy

Dr hab. inż. Kazimierz Lutek, prof. PL
prorektor ds. ogólnych

Dr hab. Ewa Bojar, prof. PL
prorektor ds. nauki

Dr inż. Adam Wasilewski
prorektor ds. kształcenia.

Dziekani

Prof. dr hab. inż. Andrzej Niewczas
Wydział Mechaniczny

Dr hab. inż. Zygmunt Rutka, prof. PL
Wydział Elektryczny

Prof. dr hab. inż. Jerzy Grycz
Wydział Inżynierii
Budowlanej i Sanitarnej

Dr hab. inż. Jan Olchowik, prof. PL
Wydział Zarządzania
i Podstaw Techniki

Drodzy Czytelnicy!

Wychodząc naprzeciw Państwa prośbom, z przyjemnością informujemy, iż od bieżącego roku akademickiego „Biuletyn Informacyjny Politechniki Lubelskiej” będzie ukazywać się z większą niż dotychczas częstotliwością. Związane jest to zarówno z docierającymi od Państwa sygnałami o otrzymywaniu aktualnych wiadomości o sprawach naszej Almae Matris, jak i ambicjami zespołu redakcyjnego.

Oddając w Państwa ręce kolejny numer naszego pisma prosimy o wyrozumiałość i życzliwość, a jednocześnie o konstruktywne uwagi i refleksje.

Znajdą w nim Państwo wszechstronne informacje związane z życiem naszej Uczelni w ciągu ostatniego roku. Zaczynamy jak zwykle od wiadomości z prac Senatu, przechodząc następnie do cyklu wspomnień o wybitnych ludziach, którzy na trwałe zapisali się w dziejach Politechniki Lubelskiej. Tym razem zamieszczamy wspomnienie o prorektorze ds. kształcenia Sewerynie Bobińskim autorstwa prof. E. Śpiewli.

Informujemy również o nowych władzach uczelni na kadencję 1999–2002. Obszerniejszy artykuł na ten temat zamieścimy w następnym „Biuletynie”.

Kontynuujemy podjęty w poprzednim numerze temat jakości kształcenia, głównie ze względu na aktualność tego zagadnienia, a także niesłabnące zainteresowanie ze strony społeczności akademickiej.

Ważną pozycję w naszym informatorze zajmują również sprawy Biblioteki Głównej.

Na dalszych łamach pisma znajdują się wiadomości z życia poszczególnych Wydziałów, sprawozdania z imprez kulturalnych, sportowych, artystycznych.

W obecnym numerze dodaliśmy nową rubrykę poświęconą Wydawnictwu, z wykazem najnowszych publikacji.

Życzymy miłej lektury

Redakcja

BIULETYN INFORMACYJNY POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

1 (3)/1999

Nowe władze Politechniki Lubelskiej	str. II i III okładki
Informacja o pracach Senatu Politechniki Lubelskiej	2–4
Wykaz Uchwał Senatu, Zarządzeń Rektora, Pism Okólnych	
Prorektor ds. kształcenia Seweryn Bobiński (wspomnienie)	4–5
Reforma systemu kształcenia	6
Wydarzenia	7–8
Wspomnienie	8
Nowe inicjatywy	9
Fundacja Rozwoju Politechniki Lubelskiej Porozumienie o współpracy Umowa z przemysłem Prestiżowy certyfikat	
Wydział Mechaniczny	10–11
Rozwój kadry naukowej Uprawnienia habilitacyjne Nowe specjalności Nagrody, wyróżnienia Konferencje, seminaria, wykłady Inne wydarzenia	
Wydział Elektryczny	12–13
Rozwój kadry naukowej Lubelski Park Technologiczny Konferencje	
Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej	14–16
Rozwój kadry naukowej Odznaczenia, awanse, nominacje Co nowego w dydaktyce? Kontynuacja dobrych tradycji Współpraca z instytucjami naukowymi i przemysłem – co robimy dla regionu Nowi partnerzy – nowe perspektywy Lider Polskiej Ekologii Wystąpienia, konferencje, wyjazdy	
Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki	17–19
10-lecie Wychowania Technicznego Jubileusz Instytutu Fizyki Czy możliwe są sukcesy w dydaktyce? Zakład Systemów Informatycznych	
Życie studenckie	20–25
Co słyhać w Samorządzie? Forum Uczelni Technicznych Gazeta studencka „Palnik” „Kick-Boxing” w Politechnice Lubelskiej Zespoły muzyczne Od Wielkanocy do.... Całkiem dobrze tańczą na politechnice Gala Taneczna Na dwóch kółkach	
Biblioteka Główna	26–27
Ile kosztuje biblioteka? Technika w starodruku	
Wydawnictwo Politechniki Lubelskiej	28
Nowości wydawnicze	

Informacja o pracach Senatu Politechniki Lubelskiej

Senat Politechniki Lubelskiej obradował od czerwca '98 do lipca '99 dwanaście razy. Tematyka posiedzeń obejmowała zagadnienia związane z żywotnymi interesami Uczelni, poczynając od dydaktyki, poprzez problematykę naukowo-badawczą, a kończąc na sprawach organizacyjno-kadrowych.

W SZCZEGÓLNOŚCI ZAŚ:

- pozytywnie oceniono działalność rektora i zatwierdzono sprawozdanie z działalności uczelni za rok 1997/1998;
- przyjęto sprawozdanie i wynik finansowy uczelni za rok 1998;
- zatwierdzono „Plan rzeczowo-finansowy Politechniki Lubelskiej na 1999 r.”;
- omówione zostały problemy związane z funkcjonowaniem dydaktyki w roku akademickim 1998/99;
- dokonano oceny rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej;
- zaaprobowano programy reformy systemu kształcenia w uczelni;
- przyjęto jednomyślnie wyniki analizy ocen katedr i jednostek międzywydziałowych, zaprezentowane przez prorektora ds. nauki prof. Tadeusza Janowskiego;
- przedstawiona została przez Dyrektora mgr Ryszarda Banię działalność Biblioteki Głównej Politechniki Lubelskiej;
- omówione zostały sprawy funkcjonowania wydawnictw uczelnianych;
- wyrażono akceptację na przystąpienie do Fundacji Rozwoju Politechniki Lubelskiej;
- zatwierdzono program polityki europejskiej warunkujący uruchomienie w Politechnice Lubelskiej programu SOCRATES;
- powołano Uczelnianą Komisję Wyborczą na kadencję 1999-2002;
- wprowadzono zmiany do Statutu Politechniki Lubelskiej (m.in. dotyczące utworzenia stanowiska prorektora ds. ogólnych).
- przeprowadzono dyskusję nad „Projektem ustawy o szkolnictwie wyższym”.

PRZYJĘTO DO REALIZACJI SZEREG UCHWAŁ M.IN. W SPRAWIE:

- „Zasad systemu punktowego w elastycznym systemie studiów trzystopniowych”;

- zasad i trybu przyjmowania na I rok studiów dziennych i zaocznych w roku akademickim 1999/2000;
- kryteriów rozdziału dotacji przyznanej przez KBN na dofinansowanie działalności statutowej w 1998 r. oraz ustalenia wysokości kosztów ogólnych przy realizacji badań naukowych;
- wysokości pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania i zasad obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 1999/2000;
- decentralizacji gospodarki finansowej w Politechnice Lubelskiej.

WIELE MIEJSCA POŚWIĘCONO SPRAWOM ORGANIZACYJNYM W UCZELNI, M.IN.:

- utworzono Instytut Technologicznych Systemów Informatycznych;
- powołano Katedrę Automatyki i Metrologii oraz Katedrę Maszyn i Napędów Elektrycznych;
- utworzono Biuro Współpracy z Zagranicą i Badań Naukowych;
- utworzono Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii.

ZAOPINIOWANO WIELE SPRAW OSOBOWYCH, M.IN.:

- 4 wnioski o mianowanie na profesora zwyczajnego i 13 wniosków o mianowanie na profesora nadzwyczajnego;
- powołanie Dyrektora Administracyjnego i kierowników katedr;
- wnioski o nagrody Ministra Edukacji Narodowej.

Szczególną uwagę poświęcono problemom kadrowo-organizacyjnym Wydziału Elektrycznego, które omawiane były aż na trzech posiedzeniach.

Iwona Czajkowska

Wykaz Uchwał Senatu Politechniki Lubelskiej

1. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej.
2. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie rozdziału dotacji przyznanej przez KBN na dofinansowanie działalności statutowej w 1998 r. oraz ustalenia wysokości kosztów ogólnych przy realizacji badań naukowych.
3. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego Politechniki Lubelskiej na 1998 r.
4. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia w WZiPT Instytutu Technologicznych Systemów Informatycznych i przeniesienia go do Wydziału Mechanicznego.
5. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 2 lipca 1998 r. w sprawie pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania, zasad obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 1998/99.
6. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 2 lipca 1998 r. w sprawie reformy kształcenia opracowanej przez zespoły wydziałowe.
7. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 2 lipca 1998 r.

w sprawie koncepcji systemu jakości kształcenia, opracowanej przez Radę Jakości Kształcenia w PL .

8. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 2 lipca 1998 r. w sprawie utworzenia Fundacji Rozwoju Politechniki Lubelskiej.
9. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 24 września 1998 r. w sprawie oceny działalności rektora i zatwierdzenia sprawozdania z działalności Uczelni za rok akademicki 1997/98.
10. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 24 września 1998 r. w sprawie połączenia katedr w Wydziale Elektrycznym.
11. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 29 października 1998 r. w sprawie trybu przyjmowania na I rok studiów dziennych i zaocznych w roku akademickim 1999/2000.
12. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 29 października 1998 r. dotycząca ustalenia tematyki posiedzeń Senatu w roku akadem. 1998/99.
13. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 29 października 1998 r. w sprawie przyjęcia polityki europejskiej warunkującej uruchomienie w PL programu SOCRATES.
14. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 4 grudnia 1998 r. dotycząca unormowania aktualnych problemów organizacyjno-kadrowych Wydziału Elektrycznego.
15. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 4 grudnia 1998 r. o przystąpieniu do Fundacji Rozwoju PL i przekazaniu kwoty 1000 zł jako udziału fundatora.
16. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 14 stycznia 1999 r. dotycząca zawarcia umowy o współpracy Politechniki Lubelskiej z Politechniką Białoruską.
17. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 11 lutego 1999 r. w sprawie gospodarowania środkami na działalność naukowo-badawczą oraz ustalenia wysokości kosztów ogólnych i stawki zysku w badaniach wykonywanych na bezpośrednie zamówienie podmiotów gospodarczych.
18. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 11 lutego 1999 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Wyborczej na kadencję 1999/2002.
19. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 11 lutego 1999 r. dot. realizacji „Zasad systemu punktowego w elastycznym systemie studiów trzystopniowych”.
20. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu wyborczego organów kolegialnych i jednoosobowych Politechniki Lubelskiej na okres 1.09.1999-31.08.2002”.
21. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 1 kwietnia 1999 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie Politechniki Lubelskiej.
22. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 23 kwietnia 1999 r. dotycząca zatwierdzenia sprawozdania finansowego i wyniku finansowego Uczelni za rok 1998.
23. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie wysokości pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania i zasad obliczania godzin dydaktycznych.
24. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 10 czerwca 1999 r. w sprawie zatwierdzenia „planu rzeczowo-finansowego PL na rok 1999”.
25. Uchwała Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 10 czerwca 1999 r. w sprawie rozdziału dotacji przyznanej przez KBN na działalność statutową w 1999 r.

Wykaz ważniejszych Zarządzeń Rektora Politechniki Lubelskiej

1. Zarządzenie Nr R-11/98 z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 1998/99.
2. Zarządzenie Nr R-12/98 z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie zasad odpłatności za zajęcia dydaktyczne prowadzone w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 1998/99.
3. Zarządzenie Nr R-13/98 z dnia 8 czerwca 1998 r. w sprawie realizacji zaleceń biegłych księgowych.
4. Zarządzenie Nr R-14/98 z dnia 8 czerwca 1998 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Politechnice Lubelskiej.
5. Aneks Nr 1/98 z dnia 8 czerwca 1998 r. do Pisma Okólnego Nr 5/96 Rektora PL z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie organizacji badań naukowych i ich finansowania.
6. Zarządzenie Nr R-15/98 z dnia 10 czerwca 1998 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Wydziałach Politechniki Lubelskiej (utworzenie Instytutu Technologicznych Systemów Informacyjnych oraz 2 zakładów).
7. Zarządzenie Nr R-16/98 z dnia 17 czerwca 1998 r. w sprawie powołania Uczelnianego Zespołu ds. analizy wyników oceny działalności katedr i jednostek międzywydziałowych.
8. Zarządzenie Nr R-17/98 z dnia 19 czerwca 1998 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Politechnice Lubelskiej (utworzenie Biura Współpracy z Zagranicą i Badań Naukowych).
9. Zarządzenie Nr R-18/98 z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Politechnice Lubelskiej (utworzenie odrębnych jednostek – Wydawnictwa Politechniki Lubelskiej i Drukarni Politechniki Lubelskiej).
10. Zarządzenie Nr R-19/98 z dnia 6 października 1998 r. w sprawie zmian organizacyjnych w wydziałach PL (utworzenie Katedry Automatyki i Metrologii oraz Katedry Maszyn i Napędów Elektrycznych w Wydziale Elektrycznym).
11. Zarządzenie Nr R-20/98 z dnia 9 grudnia 1998 r. w sprawie realizacji inwestycji Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej.
12. Zarządzenie Nr R-21/98 z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie stawek wynagradzania za godziny ponadwymiarowe oraz wynagrodzenia pracowników PL i innych osób za zajęcia dydaktyczne i prace dyplomowe wykonywane na rzecz uczelni na podstawie umów cywilnoprawnych.
13. Aneks Nr 2/98 z dnia 21 grudnia 1998 r. do Zarządzenia Nr R-5/97 w sprawie rozkładu czasu pracy i udzielania dodatkowych dni wolnych od pracy dla pracowników nie będących nauczycielami akademickimi.
14. Aneks Nr 1/98 z dnia 28 grudnia 1998 r. do Zarządzenia Nr R-12/98 w sprawie zasad odpłatności za zajęcia dydaktyczne prowadzone w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 1998/99.
15. Zarządzenie Nr R-1/99 z dnia 4 lutego 1999 r. w sprawie

powołania Komisji Konkursowej do przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Dyrektora Administracyjnego Politechniki Lubelskiej.

16. Zarządzenie Nr R-2/99 z dnia 15 lutego 1999 r. w sprawie powołania Rady Instytutu Technologicznych Systemów Informatycznych.
17. Zarządzenie Nr R-3/99 z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej na I rok studiów dziennych i zaocznych w Politechnice Lubelskiej w roku akad. 1999/2000.
18. Zarządzenie Nr R-4/99 z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie realizacji w Politechnice Lubelskiej ochrony danych osobowych.
19. Zarządzenie Nr R-5/99 z dnia 8 marca 1999 r. w sprawie wprowadzenia harmonogramu prac związanych z wdrożeniem „Zasad zarządzania finansami w Politechnice Lubelskiej”.
20. Zarządzenie Nr R-6/99 z dnia 9 marca 1999 r. w sprawie realizacji inwestycji Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej.
21. Zarządzenie Nr R-7/99 z dnia 10 marca 1999 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Administracji Centralnej Politechniki Lubelskiej.
22. Zarządzenie Nr R-8/99 z dnia 19 kwietnia 1999 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji sprzętu i bazy magazynowej obrony cywilnej w Politechnice Lubelskiej.
23. Zarządzenie Nr R-9/99 z dnia 6 maja 1999 r. w sprawie zasad odpłatności za zajęcia dydaktyczne prowadzone w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 1999/2000.
24. Zarządzenie Nr R-10/99 z dnia 11 czerwca 1999 r. w sprawie powołania Komisji Likwidacyjnej.
25. Zarządzenie Nr R-11/99 z dnia 11 czerwca 1999 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 1999/2000.
26. Zarządzenie Nr R-12/99 z dnia 21 lipca 1999 r. w sprawie powołania w Wydziale Elektrycznym Instytutu Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii.

Wykaz Pism Okólnych

1. Pismo Okólne Nr 1/98 Rektora Politechniki Lubelskiej z dnia 2 lipca 1998 r. w sprawie pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania i zasad obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 1998/99.
2. Pismo Okólne Nr 2/98 Rektora Politechniki Lubelskiej z dnia 15 lipca 1998 r. w sprawie wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy z powodu choroby pracownika.
3. Pismo Okólne Nr 3/98 Rektora Politechniki Lubelskiej z dnia 27 listopada 1998 w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników PL nie będących nauczycielami akademickimi.
4. Pismo Okólne Nr 1/99 Rektora Politechniki Lubelskiej z dnia 14 czerwca 1999 w sprawie pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania, zasad obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 1999/2000.

Ważne!

Od lutego 1999 r.

Dyrektorem Administracyjnym Politechniki Lubelskiej jest Pan inż. Andrzej ADAMCZUK, a Kwestorem Pani Janina KSIĘSKA.

Prorektor

Wspomnienie

Seweryn Bobiński, technolog i organizator przemysłu, współorganizator i prorektor Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie.

Każdy z nas w każdej chwili może być wyrwany z szeregu żyjących i przeniesiony do krainy „wiecznego cienia”. Zostaje po nim puste miejsce, ale czas mija i powoli osuwamy się z nieobecnością nawet najlepszych przyjaciół i najwybitniejszych osobistości z naszego otoczenia.

Przeszłość nigdy nie przepada całkowicie i istotne znaczenie dla przebiegu tego procesu ma przypominanie faktów oraz ludzi, którzy te fakty tworzyli.

W historii rozwoju naszej uczelni znaczącą rolę odegrał niewątpliwie docent Seweryn Bobiński, którego biografię pragnę czytelnikom „Biuletynu” pokrótce przybliżyć. Jako zatrudniony w uczelni przez S. Bobińskiego, a następnie Jego podwładny i okresowo – współpracownik, czuję się upoważniony do stwierdzenia, że był osobowością nieprzeciętną. Prosty w obejściu, serdeczny i koleżeński, ale zarazem nie pozbawiony krytycyzmu, a nawet bardzo subtelnej złośliwości. Był lubiany i umiał zjednywać sobie nawet ludzi nastawionych nieprzyjaźnie. Nie stał nigdy na uboczu spraw, wyznawał zasadę, że nieobecni nie mają racji. Nie akceptował postawy „błogiej beczynności”, angażując się wszędzie tam, gdzie działo się coś ważnego. W ciągu dojrzałego życia dowiódł, iż takie postępowanie przynosi efekty i korzyści społeczne.

Urodził się 3 października 1921 r. w Ostrowcu Kieleckim w rodzinie inteligentnej. Szkołę powszechną oraz gimnazjum i liceum kończył odpowiednio w: Skarżysku-Kamiennej i Ostrowcu Kieleckim.

W latach 1939–1942 pracował w Zakładach Ostrowieckich, początkowo jako robotnik, a następnie w dziale konstrukcyjnym. W styczniu 1943 r. został przyjęty do Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej w Warszawie. Przerwał więc pracę w Warszawskiej Wytwórni Parowozów, a na utrzymanie i studia zarabiał udzielaniem korepetycji i fotografowaniem. Jako uczestnik Powstania Warszawskiego, został aresztowany i wywieziony z Warszawy przez Zieleniak, Pruszków i Wrocław do Bunzlau. Tam pracował na początku jako robotnik w transporcie, a później jako kreślarz aż do wyzwolenia przez Armię Czerwoną w lutym 1945 r.

Do kraju powrócił w marcu 1945 r., a już w kwietniu podjął pracę w Fabryce Konstrukcji Stalowych i Wytworów Metalowych „Sonsalla” w Chorzowie. W marcu 1946 r. przeniósł się do Łodzi i wznowił studia w Politechnice. W 1949 r. skończył studia z dyplomem magistra nauk technicznych i inżyniera mechanika.

W trakcie studiów pracował dorywczo oraz w ferie i wakacje w „Biprohucie” w Chorzowie, a także w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Łodzi – w charakterze konstruktora. Po ukończeniu studiów otrzymał nakaz podjęcia pracy w Wytwórni

Seweryn Bobiński

Sprzętu Mechanicznego w Bielsku, gdzie początkowo zatrudniony był na stanowisku głównego mechanika, a następnie konstruktora. Od marca 1951 r., w wyniku starań Dyrekcji Centralnego Urzędu Motoryzacji, został służbowo przeniesiony do Fabryki Samochodów Ciężarowych w Lublinie, gdzie przez 6 lat pełnił funkcję kierownika Działu Gospodarki Narzędziowej.

W FSC tworzył od podstaw gospodarkę narzędziową i jako wybitny organizator w tym zakresie otrzymał propozycję pracy na takim samym stanowisku w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Świdniku. Pracował tam 6 lat prowadząc równocześnie (od 1955 r.) wykłady w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej w Lublinie.

W 1962 r. podjął etatową pracę w charakterze wykładowcy w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej. Z właściwą sobie energią i sprawnością organizował laboratoria dydaktyczne, a w szczególności laboratorium obróbki skrawaniem i obrabiarek. Przez 3 lata zajmował stanowisko dziekana Wydziału Mechanicznego, współtworząc jego strukturę wewnętrzną i doskonaląc plany i programy nauczania. W latach 1966 – 1973 pełnił funkcję prorektora Wyższej Szkoły Inżynierskiej, powstałej z Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w 1965 r. Pozyskiwał nową kadrę, organizował Sekcję Wydawnictw Uczelnianych i Pracownię

Nowych Technik Nauczania. Z dużą inwencją i efektywnością pracował nad unowocześnianiem procesu kształcenia, tworzył system praktyk studenckich i zabezpieczenia podstawowych potrzeb socjalno – bytowych studentów studiów dziennych. Zainicjował prace projektowe i planistyczne utworzenia przy ul. Nadbystrzyckiej Miasteczka Akademickiego, w tym Osiedla Studenckiego. Nawiązał współpracę z uczelniami technicznymi, w szczególności ze swoją macierzystą uczelnią – Politechniką Łódzką, co zaowocowało przejściem do pracy w Lublinie kilku pracowników, wybitnych specjalistów z zakresu budowy maszyn i elektrotechniki.

Uczestniczył w pracach Grup Programowych powołanych przez Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Radę Główną Szkolnictwa Wyższego do opracowania planów studiów zawodowych. Pod jego kierunkiem wykonało prace dyplomowe ponad 100 absolwentów Wydziału Mechanicznego WSI. Był autorem i współautorem wielu ekspertyz i projektów organizatorskich dla zakładów przemysłowych Lubelszczyzny i regionu.

Od grudnia 1977 r. doc. S. Bobiński (na stanowisko docenta był mianowany w 1968 r.) decyzją Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki został oddelegowany do Fabryki Łożysk Tocznym w Kraśniku. Pracował tam w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Maszyn i Urządzeń Technicznych, zachowując zatrudnienie w uczelni – wówczas już Politechnice Lubelskiej. Jako dyrektor tegoż Ośrodka organizował prace nad konstrukcją obrabiarek specjalnych i narzędzi do produkcji łożysk tocznych. W Ośrodku pracował jeszcze po przejściu na emeryturę, tj. po roku 1981; również z Politechniką podtrzymywał związki do ostatnich swoich dni.

Zmarł 27 stycznia 1988 r. w Lublinie. Pochowany został na cmentarzu przy ul. Lipowej. Jego portret znajduje się w sali posiedzeń Rady Wydziału Mechanicznego oraz w gabinecie prorektora ds. kształcenia Politechniki Lubelskiej.

W pamięci społeczności akademickiej PL oraz zakładów przemysłowych, w których pracował – pozostanie na zawsze jako wyjątkowo uzdolniony, mobilny i bardzo skuteczny organizator, wspaniały zwierzchnik i współpracownik. Jego zasługi dla przemysłu i krzewienia wiedzy technicznej zyskały mu duże uznanie, czego dowodem są liczne wyróżnienia, nagrody i odznaczenia, m.in. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Zasłużony dla Miasta Lublina, Złota Odznaka NOT. Bardzo aktywnie przez wiele lat działał w Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, w Komitecie Frontu Jedności Narodowej, w Radzie Miasta Lublina i w organizacjach społecznych.

W małżeństwie z Zofią z domu Ochowiec miał dwóch synów: Piotra (ur. 1948) i Pawła (ur. 1952).

Edward Śpiewła

Kilka uwag o systemie...

W ostatnim roku akademickim w krajowych uczelniach technicznych podjęto prace nad wprowadzeniem nowego systemu kształcenia. Jednoznaczne stanowisko w sprawie wprowadzania elastycznych studiów dwustopniowych zajęła także Konferencja Rektorów Uczelni Technicznych. Jest to słuszne, ponieważ prace nad ekwiwalentnością studiów w kontekście przyszłego włączenia Polski w struktury Unii Europejskiej wymagają ujednolicenia w pierwszej kolejności standardów edukacyjnych w uczelniach krajowych. Politechnika Lubelska jako jedna z pierwszych uczelni podjęła ten problem. Niezależnie od ustawicznej modyfikacji systemu kształcenia w uczelni (np. na Wydziale Mechanicznym są już pierwsi absolwenci studiów inżynierskich dziennych, zmieniono istotnie programy studiów). Aktualnie trzy wydziały kończą prace nad nowymi systemami kształcenia na swoich kierunkach studiów. Będą one prawdopodobnie wdrożone w nadchodzącym roku akademickim. Pomijając pewne szczegóły, różniące proponowane systemy kształcenia, na Wydziałach: Mechanicznym, Elektrycznym i Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej główne założenia i idee pozostają te same. Konstruując nowe systemy kształcenia wszystkie wydziały przyjęły następujące warunki brzegowe:

- studia mają charakter dwustopniowy, a więc kształcenie odbywa się na poziomie magisterskim i inżynierskim,
- studia są szeregowy, a więc są wspólne w pierwszym okresie dla obu stopni kształcenia,
- programy studiów uwzględniają minima programowe dla kierunków opracowane przez RGSZW,
- programy studiów uwzględniają wymogi FEANI,
- systemy kształcenia wprowadzają punkty kredytowe w oparciu o standardy ECTS (European Credit Transfer System).

Główne idee nowego systemu są następujące:

1. Studia charakteryzują się elastycznością pionową. Oznacza to, że student może regulować tempo swoich studiów. Standardem w skali kraju, a także standardem ECTS, jest obciążenie na poziomie 30 pkt kredytowych w semestrze. Punkt kredytowy odzwierciedla tygodniowy nakład pracy studenta wymagany do zaliczenia przedmiotu. Dla większości przedmiotów punkt kredytowy jest więc ekwiwalentem 15 godzin dydaktycznych. Niektórym przedmiotom, zwłaszcza z grupy przedmiotów podstawowych, przyporządkowuje się większą liczbę punktów kredytowych. Ma to między innymi znaczenie przy obliczaniu średniej. Jako minimum obciążenia przyjęto na Wydziale Mechanicznym 20 pkt/semestr, górnej granicy nie określono. Studia można więc ukończyć szybciej, ograniczenie do 20 pkt/semestr jest konieczne, aby nie przedłużać zbyt długo okresu studiów. Jeżeli student(ka) ma wypracowaną znaczną nadwyżkę punktów w stosunku do nominalnego czasu studiów (w poprzednich semestrach zaliczono więcej niż 30 pkt/semestr) może w pewnym semestrze (np. wychowanie dziecka) mieć obciążenie na poziomie poniżej 20 pkt nie „wpadając” przy tym w status powtarzającego.

2. Studia charakteryzują się elastycznością poziomą, to oznacza, że poza obligatoryjnym zaliczeniem minimum programowego dla studiowanego kierunku i minimum programowego określonego przez radę wydziału dla wybranej specjalności pozostałe przedmioty stają się przedmiotami obieralnymi. Student staje się więc współtwórcą swojej „ścieżki” kształcenia.

3. Likwidacji ulegają specjalizacje (kierunki dyplomowania). Na wyższych latach studiów część studentów pracuje, większość ma

sprecyzowany pogląd na temat swojego przyszłego zawodu. Jest więc logiczne, aby każdy specjalizował się sam. Studia mają, poza studium podstawowym, charakter indywidualny. Wydział Mechaniczny zaproponował także istotne zmniejszenie obciążenia studenta na ostatnim roku studiów. W obecnym systemie duże obciążenie studenta na dziewiątym semestrze (w przypadku studiów inżynierskich na szóstym) sprawiało, że regułą było ubieganie się studentów o przedłużenie terminu oddania pracy dyplomowej.

4. Możliwa jest zmiana stopnia i charakteru studiów na każdym etapie kształcenia. Oznacza to, że możliwe jest przejście ze studiów magisterskich na inżynierskie dzienne, lub odwrotnie, na każdym etapie kształcenia. Na każdym etapie możliwe jest także przejście na studia zaoczne.

5. Średnia z wyników w nauce jest średnią ważoną, obliczana z zależności:

$$\text{średnia} = \frac{\sum \text{ocenc}}{\sum F}$$

gdzie: PK - punkty kredytowe przyporządkowane danemu przedmiotowi.

Wiele istotnych szczegółów związanych z punktami kredytowymi, średnią, stypendiami za wyniki w nauce, statusem powtarzającego, warunkami rejestracji na kolejny semestr, zasadą następstwa przy rejestracji na dany przedmiot i inne szczegółowe informacje znajdują się w wydawanych na każdy rok akademicki informatorach dydaktycznych.

Często można spotkać pytanie o koszty funkcjonowania nowego systemu kształcenia. Wydaje się, że nie ma istotnych przesłanek, aby postawić tezę o wzroście kosztów kształcenia. Wszystko zależy od warunków brzegowych, jakie zostaną sformułowane przez radę wydziału. Problem sprowadza się do określenia minimalnej liczby osób, dla których przedmiot z grupy obieralnych zostaje wprowadzony do planu zajęć. Znacząc liczbę studentów studiujących na obecnych kierunkach dyplomowania można określić dość precyzyjnie tę minimalną liczbę. Koszty wówczas nie wzrosną, mogą być natomiast mniejsze ze względu na część wspólną studiów magisterskich i inżynierskich, ponieważ będą to studia szeregowy, a nie równoległe jak dotychczas. System może prowadzić do eliminowania pewnych przedmiotów z planu zajęć, podczas gdy inne mogą być prowadzone w kilku grupach. Powody eliminowania tych przedmiotów mogą być dwojakie; powtarzanie znacznej części treści programowych z przedmiotów obligatoryjnych dla kierunku i specjalności lub niechęć w stosunku do prowadzącego (wysokie wymagania, niewłaściwy stosunek do studentów i in.). W pierwszym przypadku będzie to pozytywny efekt działania systemu, w drugim problem jest bardziej złożony i wymagałby odrębnego omówienia.

Proponowany system studiów jest „przyjazny” dla studentów. Należy wyrazić przekonanie, że spotka się on z bardzo przychylnym przyjęciem.

Wydaje się, że z punktu widzenia perspektywicznych interesów uczelni, ważnym byłoby ściśle skorelowanie nowego systemu z generalną przebudową systemu finansowania dydaktyki na uczelni. Efektem powinna być nowa, atrakcyjna oferta dydaktyczna uczelni, adekwatna do wyzwań nadchodzącego wieku.

Józef Kuczaszewski

Wydarzenia

czerwiec '98

Uroczysta promocja doktorska w naszej uczelni; dyplomy doktorskie otrzymali: dr inż. Marek Glinka, dr Anna Kamińska, dr Anna Kwiatkowska, dr inż. Rafał Longwic, dr inż. Dariusz Mazurkiewicz

☞☞

Prof. Lucjan Pawłowski został wybrany do Europejskiej Akademii Nauki i Sztuki w Salzburgu.

lipiec '98

Pani mgr Bożena Blaim powołana została na stanowisko Kierownika Studium Języków Obcych.

wrzesień '98

Nominacja Ministra Edukacji Narodowej dla prof. Tadeusza Pelczyńskiego z Katedry Podstaw Konstrukcji Maszyn na stanowisko profesora zwyczajnego.

☞☞

Dr hab. inż. Witold Pawełski, prof. PL został powołany na Kierownika Katedry Elektroniki.

☞☞

Podpisanie umowy o współpracy między Politechniką Lubelską i WSK „PZL-Świdnik”.

⇒ Umowa z przemysłem

październik '98

Powołanie prof. dr hab. inż. Iwo Pollo na Kierownika Katedry Technologii Chemicznej.

☞☞

2 października – inauguracja roku akademickiego 1998/99

Otwarcia uroczystości dokonał rektor prof. Kazimierz Szabelski wskazując, że czterdziesty szósty rok akademicki w Politechnice Lubelskiej rozpoczynamy w atmosferze reform, a zwłaszcza zmian systemu edukacyjnego. Z kolei prorektor ds. kształcenia prof. Edward Śpiewła przedstawił informację o stanie uczelni. Wykład inauguracyjny wygłoszony przez prof. Wiesława Werońskiego dotyczył „Współczesnych technik plastycznego kształtowania metali”. Zgodnie z tradycją dokonano immatrykulacji studentów oraz wręczono dyplomy absolwentom. Odznaczono i wyróżniono:

- Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski: dr Kazimierza Kuszewskiego, prof. Wenantego Olsztę, dr Mirosława Nowaka-Taźbirka, prof. Andrzeja Werońskiego;

- Złotym Krzyżem Zasługi: prof. Ewę Bojar, prof. Zdzisława Krzowskiego, prof. Tadeusza Pelczyńskiego, prof. Piotra Tarkowskiego, Janusza Zygmunta;

- Srebrnym Krzyżem Zasługi: dr Andrzeja Brodzińskiego, prof. Waldemara Cieślaka, prof. Andrzeja Flagę, mgr Mikołaja Fideckiego, mgr Czesława Junga, prof. Jana Olchowika, dr Barbarę Surowską, prof. Antoniego Świcia, dr Jerzego Warmińskiego, dr Adama Wasilewskiego, dr Mariusza Wrońskiego;

- Brązowym Krzyżem Zasługi: dr Wojciecha Jarzyne;

- Medalem Komisji Edukacji Narodowej: dr Jerzego Kielbińskiego, dr Jana Kolano, dr Cypriana Komorzyckiego, dr Krzysztofa Łukasika, mgr Kazimierza Szpatowicza, dr Martę Zdrojewską.

grudzień '98

Stypendium Ministra Edukacji Narodowej dla Pana Andrzeja Czarnigowskiego z Wydziału Mechanicznego, który to prestiżowe wyróżnienie otrzymał już po raz trzeci.

☞☞

Prof. dr hab. inż. Janusz Jaworski powołany został na Kierownika Katedry Automatyki i Metrologii.

☞☞

18 grudnia 1999 r. utworzono *Fundację Rozwoju Politechniki Lubelskiej*.

⇒ Fundacja R.P.L.

styczeń '99

W dniach 23-25 stycznia 1999 r. w Nałęczowie odbyło się II Forum Inżynierii Ekologicznej, zorganizowane m.in. przez Katedrę Inżynierii Ekologicznej Politechniki Lubelskiej.

luty '99

W związku z wyborami najwyższych władz w Politechnice powołana została Uczelniana Komisja Wyborcza na kadencję 1999-2002.

☞☞

Zgodnie z tradycją lat poprzednich odbył się w Politechnice „Dzień otwarty”.

marzec '99

Dziekan Wydziału Mechanicznego prof. dr hab. inż. Andrzej Weroński wręczył najlepszym studentom pamiątkowe albumy i listy gratulacyjne.

⇒ Wyróżnianie najlepszych

☞☞

Jak co roku został zorganizowany Bieg Przelajowy o Puchar Dziekana Wydziału Mechanicznego.

☞☞

25 marca 1999 r. byliśmy świadkami wyboru rektora na kadencję 1999-2002. Został nim ponownie prof. Kazimierz Szabelski.

☞☞

Po raz kolejny miało miejsce X Seminarium z cyklu „Efektywność i Jakość Wytwarzania” zorganizowane przez Katedrę Automatykacji, Lubelskie Centrum Transferu Technologii oraz Studenckie Koło Naukowe Automatykacji.

kwiecień '99

Zgodnie z harmonogramem wyborczym zostali wybrani prorektorzy Politechniki Lubelskiej na kadencję 1999-2002. Po raz pierwszy utworzono stanowisko prorektora ds. ogólnych.

☞☞

Dnia 16 kwietnia 1999 r. Politechnika Lubelska i Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie zawarły porozumienie o współpracy naukowej i dydaktycznej, podpisane przez rektorów obu uczelni.

⇒ Porozumienie o współpracy

☞
Studium Języków Obcych Politechniki Lubelskiej otrzymało certyfikat na przeprowadzanie zawodowych egzaminów z języka angielskiego.

⇒ Prestiżowy certyfikat

☞
W dniach 27-28 kwietnia 1999 r. Katedra Elektrowni i Gospodarki Energetycznej Politechniki Lubelskiej była organizatorem konferencji poświęconej rynkowi energii elektrycznej w Polsce.

maj '99

10-14 maja wystawa „Technika w starodruku”.

⇒ Technika w starodruku

☞
26 maja Rada Wydziału Elektrycznego Politechniki Lubelskiej większością głosów przyjęła uchwałę o przekształcenie obecnej Katedry Podstaw Elektrotechniki w Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii.

☞
W ogłoszonym 30 maja przez tygodnik „Wprost” rankingu szkół wyższych 1999 wynika, że Politechnika Lubelska z roku na rok zajmuje wyższą pozycję. Z miejsca 8 w roku ubiegłym na miejsce 7 z liczbą punktów 167 na 200 możliwych do uzyskania.

☞
31 maja Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych przyznała Wydziałowi Mechanicznemu PL uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn.

⇒ Uprawnienia habilitacyjne

☞
Juwenalia '99 po raz pierwszy organizowane wspólnie przez Samorząd Studentów Politechniki Lubelskiej i Akademii Medycznej w Lublinie.

⇒ Co słyhać w samorządzie?

czerwiec '99

Uroczyste promocje doktorskie.

Po złożonym ślubowaniu dyplomy doktorskie otrzymali: dr inż. Paweł Drożdziel, dr inż. Piotr Ignaciuk, dr inż. Tomasz Klepka, dr inż. Aleksander Nieoczym.

☞
12 czerwca wyjazd członków Senatu na spotkanie z Ojcem Świętym w Zamościu.

☞
15 czerwca prof. Lucjan Pawłowski został powołany na Przewodniczącego Komitetu Inżynierii Środowiska PAN na okres kadencji 1999-2002.

lipiec '99

28 czerwca odbyło się postępowanie kwalifikacyjne na wszystkie kierunki studiów. Liczba kandydatów na studia dzienne wynosiła ponad 3.300 osób, a na studia zaoczne ponad 900. Największym zainteresowaniem cieszył się kierunek zarządzanie i marketing, gdzie było ponad 6 kandydatów na jedno miejsce oraz kierunek elektrotechnika - 3 osoby na na miejsce.

dr inż. Ryszard Targowski

WSPOMNIENIE

17 maja 1999 r. w Brukseli zmarł nagle nasz kolega, przyjaciel i długoletni pracownik Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej PL., **dr inż. Ryszard Targowski**. Ta przedwczesna i niespodziewana śmierć wstrząsnęła nami, którzy mimo zmiany miejsca pracy i zamieszkania traktowaliśmy go wciąż, jako bliskiego kolegę. Łącząc się z rodziną Ryśka w wielkim żalu pragniemy przypomnieć jego sylwetkę i drogę życiową.

Dr inż. Ryszard Franciszek Targowski urodził się w Lublinie 3 września 1948r. Po ukończeniu studiów w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Lublinie (1967-71) podjął w niej pracę jako asystent. Już w trakcie pracy na WSI ukończył studia magisterskie w Politechnice Warszawskiej (1975). W roku 1980 obronił doktorat w IPPT PAN w Warszawie i rozpoczął pracę na Politechnice Lubelskiej jako adiunkt. W trakcie pracy w PL odbył staże naukowe w Kijowie (1974-75) i IPPT PAN w Warszawie (1983-84), był wybierany do Rady Wydziału IBiS oraz Senatu PL, był kierownikiem Zespołu Mechaniki Konstrukcji w WIBiS PL. W roku 1986 przeszedł do pracy w IPPT PAN w Warszawie w Laboratorium Robotów Przemysłowych. W latach 1989-90 był zatrudniony jako visiting professor w Uniwersytecie Liege (Belgia), a od roku 1990 do końca pracował w Katedrze Mechaniki Materiałów i Konstrukcji Politechniki w Mons (FPMs) w Belgii. Autor ponad 50 prac naukowych, opublikowanych w najlepszych czasopismach z zakresu mechaniki i metod komputerowych w Polsce, USA, Wlk. Brytanii Belgii i Francji.

Utrzymywał z Politechniką Lubelską ciągle kontakty naukowe, przyjacielskie i formalne jako koordynator ze strony belgijskiej wspólnego projektu TEMPUS.

Będzie nam Ciebie bardzo brakowało Ryśku!

Współpracownicy i przyjaciele

Nowe inicjatywy

Fundacja Rozwoju Politechniki Lubelskiej

Dnia 8 grudnia 1998 r. w Kancelarii Notarialnej w Lublinie podpisano akt ustanawiający fundację pod nazwą *Fundacja Rozwoju Politechniki Lubelskiej w Lublinie*. Jej fundatorami są dyrektorzy i prezesi 12 różnych przedsiębiorstw z województwa lubelskiego. Prezesem *Fundacji* został prof. Kazimierz Lutek.

Celem *Fundacji* jest:

1. gromadzenie środków finansowych i zasobów materialnych dla realizacji rozwoju PL we wszystkich aspektach jej działalności, a w szczególności:
  - rozbudowa bazy laboratoryjnej oraz wyposażenie sal wykładowych, pracowni i laboratoriów,
  - finansowanie względnie współfinansowanie działalności dydaktycznej, naukowej i inwestycyjnej PL,

- współfinansowanie zagospodarowania nowo wybudowanych obiektów i przyjętego na potrzeby PL majątku;
- 2. rozwijanie kontaktów z krajowymi i zagranicznymi środowiskami związanymi z działalnością *Fundacji*;
- 3. upowszechnianie wiedzy o *Fundacji*, a szczególnie o jej osiągnięciach;
- 4. skupienie wokół idei *Fundacji* naukowców, dydaktyków i absolwentów PL.

Dochodami *Fundacji* będą darowizny, spadki, zapisy, subwencje osób prawnych, dochody z majątku finansowego, dochody z działalności gospodarczej prowadzonej przez *Fundację*.

Kazimierz Lutek

Umowa z przemysłem

28 września 1999 r. odbyło się uroczyste podpisanie przez rektora Politechniki Lubelskiej prof. Kazimierza Szabelskiego i Prezesa Zarządu Dyrektora Naczelnego WSK „Polskich Zakładów Lotniczych – Świdnik „, S.A. mgr inż. Mieczysława Majewskiego umowy o współpracy między uczelnią i WSK. Przewiduje ona współpracę naukowo-techniczną oraz wznowienie kształcenia kadr dla WSK na unikalnym w skali kraju kierunku dyplomowania *budowa śmigłowców*. Ponadto studenci mogą wykonywać prace dyplomowe i przejściowe związane z problematyką rozwojową PZL-Świdnik S.A.

Ze swej strony PZL-Świdnik wspomaga finansowo unowocześnienie istniejących na Wydziale Mechanicznym PL labo-

ratoriów dydaktycznych oraz pracowni projektowych, będzie wspierać badania naukowe poprzez udział w wykonaniu specjalnych urządzeń badawczych, umożliwi odbywanie na swoim terenie praktyk studenckich, dyplomowych i staży przemysłowych.

Współpraca Politechniki Lubelskiej z PZL-Świdnik trwa już od kilku lat. Politechnika prowadzi prace naukowo-badawcze i wdrożeniowe realizowane przez wspólne zespoły. Ich wyniki służą rozwiązywaniu problemów związanych z produkcją. Obecnie następuje rozszerzenie współpracy o kształcenie kadr.

Iwona Czajkowska

Porozumienie o współpracy

Dnia 16 kwietnia 1999 r. zawarte zostało porozumienie o współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy Politechniką Lubelską i Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, podpisane przez rektorów: prof. Kazimierza Szabelskiego i prof. Włodzimierza Sitko.

Porozumienie to w szczególności dotyczy: kształcenia na poziomie magisterskim, w trybie dziennym, zaocznym lub wieczorowym absolwentów WSPA przez Politechnikę Lubelską, wspólnego prowadzenia dziennych, zaocznich lub

wieczorowych studiów podyplomowych, współpracy w zakresie prowadzenia staży zawodowych nauczycieli akademickich WSPA oraz prowadzenia wspólnych badań naukowych.

Politechnika Lubelska i WSPA będą prowadzić badania oraz wymianę doświadczeń w zakresie efektywności kształcenia na studiach magisterskich i uzupełniających, jak również podejmą prace związane z wdrażaniem nowoczesnych metod kształcenia.

Iwona Czajkowska

Prestiżowy certyfikat

Studium Języków Obcych Politechniki Lubelskiej, pod kierownictwem mgr **Bożenny Blaim**, uzyskało od **London Chamber of Commerce and Industry** certyfikat do przeprowadzania egzaminów zawodowych z języka angielskiego. Jest to bardzo prestiżowe wyróżnienie, bowiem Politechnika Lubelska jako jedyna uczelnia w Lublinie posiada takie uprawnienia! Egzaminy te są cenione i uznawane w środowisku międzynarodowym. Kierowane są do studentów i pracowników nie tylko naszej uczelni, ale również pozostałych szkół wyższych oraz dla osób podnoszących swoje kwalifikacje

językowe np. menedżerów, biznesmenów, sekretarek.

Egzamin może składać się z części pisemnej lub ustnej, albo obydwu razem. Pytania przysyłane są z Londynu, gdzie również dokonuje się ich sprawdzenia. W ramach egzaminów badana jest umiejętność radzenia sobie z dokumentacją w języku angielskim oraz ogólna znajomość tematów ekonomicznych i w mniejszym stopniu politycznych.

Certyfikat uzyskany przez Studium Języków Obcych podpisany został na 3 lata z możliwością jego przedłużenia.

Iwona Czajkowska

WYDZIAŁ MECHANICZNY

ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

W okresie minionego roku nastąpił dalszy znaczący rozwój kadry Wydziału Mechanicznego:

● stopnie doktora habilitowanego nauk technicznych uzyskali:

dr hab. Barbara Surowska, prof. PL z Katedry Inżynierii Materiałowej (tematyka badań: biomateriały, nowoczesne materiały dla przemysłu motoryzacyjnego, korozja);

dr hab. inż. Józef Jonak z Katedry Obróbki Ubytkowej (tematyka badań: obróbka ubytkowa materiałów o dużej kruchości i trudnoskrawalnych, zwłaszcza w aspekcie optymalnego wykorzystania energii skrawania, modelowanie procesów MES);

dr hab. inż. Mirosław Wendeker z Katedry Silników Spalinowych (tematyka badań: najnowocześniejsze rozwiązania w zakresie sterowania procesami spalania w silnikach spalinowych w aspekcie uzyskiwania najwyższej sprawności);

● stopnie doktora nauk technicznych otrzymali:

dr inż. Paweł Drożdżel z Katedry Podstaw Konstrukcji Maszyn (tytuł rozprawy: „Metoda oceny eksploatacyjnej trwałości tłokowego silnika samochodowego z uwzględnieniem przebiegu rozruchu”, promotor – dr hab. inż. A. Niewczas, prof. PL);

dr inż. Piotr Ignaciuk z Katedry Silników Spalinowych (tytuł rozprawy: „Metoda badania wpływu wybranych czynników technologicznych na trwałość eksploatacyjną silnika spalinowego o zapłonie samoczynnym”, promotor – dr hab. inż. A. Niewczas, prof. PL);

dr inż. Tomasz Klepka z Katedry Procesów Polimerowych (tytuł rozprawy: „Oddziaływanie rury osłonowej na kabel opto-telekomunikacyjny w procesie jego instalowania”, promotor – prof. dr hab. inż. R. Sikora);

dr inż. Aleksander Nieoczym z Katedry Podstaw Konstrukcji Maszyn (tytuł rozprawy: „Analiza i synteza konstrukcyjna impulsowej głowicy wkręcającej”, promotor – dr hab. inż. K. Wituszyński, prof. PL).

UPRAWNIENIA HABILITACYJNE

W tym roku po raz pierwszy w historii naszej uczelni uzyskaliśmy, a dokładniej mówiąc Wydział Mechaniczny, uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn. Było to możliwe dzięki usilnym staraniom rektora prof. Kazimierza Szabelskiego i Dziekana Wydziału Mechanicznego prof. Andrzeja Werońskiego. Rektor w „Programie działalności Politechniki Lubelskiej w kadencji 1996-1999” zawarł następujący punkt: „Zostaną zintensyfikowane działania zmierzające do uzyskania praw habilitowania, przynajmniej w jednym wydziale”. Cel ten został osiągnięty dzięki determinacji, wytrwałości i pracy wszystkich pracowników Wydziału Mechanicznego.

Otrzymane uprawnienie pozwala uczelni, na dalsze podwyższanie pozycji w ramach szkół wyższych. Oznacza to znacznie większe możliwości rozwoju politechniki, już w pełni akademickiej, nie mówiąc o zyskanym prestiżu. **ICzaj**

NOWE SPECJALNOŚCI

W październiku 1998 r. po raz kolejny rozszerzona została oferta dydaktyczna Wydziału Mechanicznego. We współpracy z Politechniką Warszawską oraz PZL WSK Świdnik przygotowano na Wydziale Mechanicznym bardzo atrakcyjną specjalność studiów *budowa śmigłowców*. Absolwenci otrzymają tytuł magistra inżyniera budowy śmigłowców.

Uruchomienie tej specjalności stawia wydział w rzędzie najbardziej elitarnych Wydziałów Mechanicznych w kraju.

Zwiększono również możliwość wyboru w zakresie kierunków dyplomowania na specjalności technologia maszyn na studiach inżynierskich. Obok trzech dotychczasowych (technologia i automatyzacja obróbki ubytkowej, urządzenia i technologie odlewnicze oraz obróbka plastyczna) od semestru letniego br. studenci mogą wybrać czwarty: *automatyzacja procesów wytwarzania*.

Tomasz Kusz

NAGRODY, WYRÓŻNIENIA

Politechnika Lubelska może być dumna ze swoich pracowników naukowych. Zdobywają oni swoją pracą wiele zaszczytnych nagród i wyróżnień. Jednym z nich jest **dr inż. Jarosław Pytka**, adiunkt w Katedrze Pojazdów Samochodowych Wydziału Mechanicznego. Kierownikiem tej katedry jest dr hab. inż. Piotr Tarkowski, prof. PL.

Pan dr Pytka otrzymał, za wybitne i znaczące w skali kraju oraz za granicę osiągnięcia naukowe, bardzo prestiżowe **stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej**.

Nasz stypendysta pochodzi z Wrocławia. W 1992 r. skończył Wydział Mechaniczny Politechniki Lubelskiej. W 1997 r. uzyskał tytuł doktora na podstawie pracy „Badanie pól naprężeń i odkształceń w glebie z uwzględnieniem dynamiki procesu obciążenia” w Instytucie Agrofizyki PAN.

Jest autorem licznych prac naukowych, w tym monografii „Metody wyznaczania naprężeń i odkształceń w glebie pod obciążeniem”, zamieszczanych w międzynarodowych czasopismach.

W Politechnice Lubelskiej prowadzi zajęcia dydaktyczne z technologii napraw pojazdów samochodowych oraz laboratoria z budowy pojazdów.

Zainteresowania naukowe Pana Doktora oscylują wokół zagadnień z mechaniki ośrodków trójfazowych w odniesieniu do zjawisk zachodzących między kołem a podłożem nieutwardzonym. Poza sprawami zawodowymi bierze czynny udział w zajęciach sportowych. Był m.in. reprezentantem Politechniki Lubelskiej w Mistrzostwach Polski w narciarstwie alpejskim.

Jak co roku w Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej odbyło się uroczyste spotkanie władz dziekańskich, w składzie: dziekan – prof. dr hab. inż. Andrzej Weroński, prodziekan – dr Hanna de Sas-Stupnicka i dr hab. inż. Józef Kuczmaszewski, prof. PL, z najlepszymi studentami w wydziale. Jest to znaczna grupa, licząca ok. 130 studentów, którzy uzyskali średnią ocen powyżej 4,0. W tym 65 studentów mogło pochwalić się średnią ocen za wyniki w nauce powyżej 4,2,

a 25 – średnią większą niż 4,4. Za tak wysokie wyniki osoby te zostały nagrodzone listami pochwalnymi oraz symbolicznymi albumami. Do grona najlepszych studentów weszli: **Paweł Nowakowski, Piotr Wolszczak, Emil Sasimowski, Aneta Krzyżak, Janusz Kuszpa, Mariusz Ciota** oraz wielu innych równie zdolnych i pracowitych, których nie sposób tutaj wymienić.

Studentem o największej średniej ocen, czyli 4,82 okazał się **Paweł Nowakowski**. Swój sukces zawdzięcza przede wszystkim systematycznej pracy, szczególnie na pierwszych dwóch latach studiów oraz zachętom ze strony nauczycieli akademickich. Atmosfera na uczelni jest zatem sprzyjająca do nauki, czego wyrazem jest właśnie tak liczna grupa wybitnych studentów. Niektórzy mają już propozycje pracy.

ICzaj

KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY

W dniach 23 – 25.10.1998 r. w Nałęczowie, pod Generalnym Patronatem Prezesa Rady Ministrów Rządu RP, odbyło się **II Forum Inżynierii Ekologicznej**, zorganizowane przez Katedrę Inżynierii Ekologicznej Politechniki Lubelskiej, Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej oraz Lubelskie Towarzystwo Naukowe.

W ramach Forum odbyła się Konferencja Naukowo – Techniczna „Monitoring środowiska”.

Konferencję sponsorowało dziewięć instytucji i przedsiębiorstw, wśród nich Komitet Badań Naukowych, WFOŚiGW w Lublinie i P.P. Uzdrowisko Nałęczów.

Za stronę merytoryczną i zorganizowanie Konferencji odpowiedzialny był dziesięcioosobowy Komitet Naukowy i Organizacyjny pod przewodnictwem prof. dr hab. inż. I. Wiatr.

Obrazy prowadzono w pięciu sesjach tematycznych:

- monitoring powierzchni ziemi;
- monitoring powietrza;
- monitoring wód podziemnych;
- monitoring wód powierzchniowych;
- monitoring terenów górniczych.

Opublikowano 70 referatów w formie książkowej o objętości 640 stron. W konferencji uczestniczyło 120 osób z kraju i zagranicy. Efektem obrad było opracowanie wniosków, które

wysłane zostały do ośrodków decyzyjnych i opiniotwórczych – ministerstw, komisji sejmowych, odpowiednich urzędów państwowych.

W marcu br. odbyło się kolejne **X Seminarium z cyklu „Efektywność i Jakość Wytwarzania”**. Seminarium, zorganizowane przez Katedrę Automatykacji, działające przy niej Lubelskie Centrum Transferu Technologii oraz Studenckie Koło Naukowe Automatykacji, przeprowadzono pod hasłem „Zaawansowane technologie informatyczne w systemach wytwarzania i ochronie środowiska”.

W ramach programu „TEMPUS” na Wydziale Mechanicznym zorganizowane zostały trzy cykle wykładów:

- w październiku 1998 r. prof. dr inż. Ryszard Targowski (Politechnika w Mons, Belgia), tematyka: „Metoda Elementów Skończonych w mechanice i zagadnieniach inżynierskich”;
- również w październiku 1998 prof. dr hab. inż. Johannes Altenbach (Uniwersytet Techniczny w Marseburgu, Niemcy), tematyka: „Zastosowanie MES do modelowania belkowych konstrukcji kompozytowych” (wykład w języku angielskim);
- w kwietniu 1999 r. dr Stephen Hardy (University of Wales, Swansea, Wielka Brytania), tematyka: „Zagadnienia zmęczenia i pęknięcia ze szczególnym uwzględnieniem opisu niskocyklowego zmęczenia materiałów za pomocą liniowej mechaniki pęknięcia (wykład w języku angielskim).

INNE WYDARZENIA

Z inicjatywy Samorządu Studentów Wydziału Mechanicznego już po raz drugi grupa studentów wydziału honorowo oddała krew dla potrzeb Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Lublinie przy Al. Kraśnickiej. Ponad 40 studentów III i IV roku studiów wspólnie z profesorem S. Płaską oddało ok. 17,5 litra krwi.

Samorząd Studentów chciałby kontynuować taką formę niesienia pomocy potrzebującym i zachęcić do udziału w niej jak największą liczbę studentów, a w dalszej perspektywie utworzyć na wydziale, a może nawet na uczelni, Klub Honorowego Dawcy Krwi.

Tomasz Kusz

Od lewej:
*Małgorzata Ciosmak,
 Halina Marczak, Gabriela
 Borowski, Jadwiga
 Szczepańska, Aleksandra
 Macioszczyk, Inez Wiatr,
 Elżbieta Ratajowicz-
 Mikołajczak, Józef Sawa,
 Krystyna Schabowska,
 Andrzej Wac-Włodarczyk*

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

Zakończone przewody habilitacyjne

- **dr inż. Andrzej Wac-Włodarczyk** obronił pracę pt. „Hybrydowe układy przetwarzania częstotliwości” w Wydziale Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie;
- **dr inż. Henryka Danuta Stryczewska** uzyskała stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy pt. „Analiza zintegrowanych zasilaczy elektromagnetycznych w urządzeniach wykładowczych” w Instytucie Elektrotechniki w Międzyzlesiu.

Otwarte przewody doktorskie

- **Marek Wancerz** (Katedra Sieci Elektrycznych i Zabezpieczeń); temat pracy: wpływ układów przesyłowych prądu stałego na oscylacje wirników generatorów synchronicznych w systemie elektroenergetycznym; promotorem pracy jest dr hab. inż. Zygmunt Rutka, prof. PL;
- **Radosław Machlarz** (Katedra Maszyn Elektrycznych); temat pracy: maksymalizacja momentu obrotowego synchronicznego silnika reluktacyjnego ze względu na kształt obwodu magnetycznego wirnika; promotorem pracy jest prof. dr hab. inż. Eugeniusz Koziej;
- **Sławomir Przyłucki** (Katedra Elektroniki); temat pracy: zastosowanie amoorganizującej się sztucznej sieci neuronowej w elektronicznym analizatorze wybranych danych pomiarowych; promotorem pracy jest dr hab. inż. Witold Pawelski, prof. PL;
- **Piotr Filipek** (Katedra Napędów Elektrycznych); temat pracy: sterowanie silnika klatkowego bez członu pomiaru prędkości; promotorem pracy jest prof. dr hab. inż. Marian Kaźmierkowski;
- **Marek Niechaj** (Katedra Napędów Elektrycznych); temat pracy: analiza pracy wybranych układów napędowych małej mocy zasilanych z baterii fotowoltaicznej; promotorem pracy jest prof. dr hab. inż. Andrzej Horodecki;
- **Andrzej Sumorek** (Katedra Elektrotechniki Ogólnej); temat pracy: wpływ parametrów pola elektrycznego na zjawiska zachodzące w procesie suszenia materiałów dielektrycznych; promotorem pracy jest prof. dr hab. inż. Wiktor Pietrzyk;
- **Jacek Majewski** (Katedra Automatyki i Metrologii); temat pracy: układ z przekładnikiem trójzwojowym do pomiaru mocy czynnej odbiorników jednofazowych o małych wartościach $\cos \varphi$; promotorem pracy jest dr hab. inż. Włodzimierz Krolopp, prof. PL;
- **Wojciech Surtel** (Katedra Elektroniki); temat pracy: cyfrowe przetwarzanie sygnału pomiarowego w wybranych przypadkach dynamicznego ważenia masy; promotorem pracy jest dr hab. inż. Witold Pawelski, prof. PL;
- **Dariusz Czerwiński** (Katedra Podstaw Elektrotechniki); temat pracy: analiza strat mocy w przepustach kriomagnesów nadprzewodnikowych; promotorem pracy jest prof. dr hab. inż. Tadeusz Janowski;
- **Tomasz Jędruszczak** (Politechnika Radomska); temat pracy: analiza teoretycznych przejazdów pociągów ze względu na zużycie energii potrzebnej do ruchu i czas przejazdu oraz straty energii w układzie zasilania trakcji elektrycznej; promotorem jest dr hab. inż. Andrzej Kozłowski, prof. PL;

- **Jerzy Liśkiewicz** (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej); temat pracy: zastosowanie implantacji jonowej do modyfikacji właściwości wybranych materiałów elektrotechnicznych; promotorem jest dr hab. Paweł Żukowski, prof. PL;
- **Dariusz Królik** (Dyrekcja PKP w Warszawie); temat pracy: zastosowanie metody bayesowskiej do estymacji mocy zamawianej dla podstacji trakcyjnej; promotorem pracy jest dr hab. inż. Andrzej Kozłowski, prof. PL;
- **Mekonnen Worku Megersa**; temat pracy: analiza wpływu implantacji jonowej na pracę styków łączników do przyrządów; promotorem pracy jest dr hab. Paweł Żukowski, prof. PL;
- **Artur Rojek** (Centrum Naukowo-Techniczne Kolejnictwa PKP w Warszawie); temat pracy: badanie przetężeń i przepięć wewnętrznych w układzie filtra do zespołu prostownikowego z jednostopniową transformacją napięcia 110/3 kV; promotorem pracy jest dr hab. inż. Andrzej Kozłowski, prof. PL.

LUBELSKI PARK TECHNOLOGICZNY

Na świecie funkcjonuje obecnie ponad 400 takich parków. Powstają one w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu. Warunkiem powodzenia parku technologicznego jest jego lokalizacja w silnym środowisku akademickim, do jakich zalicza się Lublin. Ideę utworzenia Lubelskiego Parku Technologicznego poparło Środowiskowe Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Lublina. W Politechnice Lubelskiej zorganizowano specjalne seminarium poświęcone koncepcji funkcjonowania takiego technoparku. Powołany został ponadto zespół roboczy mający na celu opracowanie założeń funkcjonowania parku.

Międzynarodowy Związek Parków Naukowych określa, że Park Technologiczny jest firmą, która „ma związki z ośrodkami uniwersyteckimi, szkołą wyższą lub innym ważnym centrum badawczym. Jest przeznaczona dla promocji kreacji i rozwoju firm wykorzystujących wysoką technologię oraz innych organizacji zlokalizowanych na jego terenie”. Jego kreacja następuje po wcześniejszym przeprowadzeniu studium wiarygodności wykonanym przez międzynarodową firmę consultingową. Następnym etapem jest założenie przedsiębiorstwa, najczęściej w postaci spółki akcyjnej mającej na celu promocję następujących form działalności:

- zakładanie przemysłowych centrów i przedsięwzięć badawczo-rozwojowych;
- tworzenie małych i średnich firm opartych na wysokim stopniu znajomości tematu;
- dostarczanie usług badawczo-rozwojowych zarówno dla organizacji zlokalizowanych na terenie parku, jak i na zewnątrz;
- uruchomienie sektora wysokiej jakości usług inżynierii (technologii) i zarządzania;
- przyciąganie inwestycji zagranicznych lokujących w sektorach wysokich technologii;
- przystąpienie do Europejskiej Sieci Parków Technologicznych i Naukowych;
- tworzenie środowiska naukowego i technicznego o wysokim poziomie, co pozwoli związać badania z przemysłem oraz przyspieszyć transfer technologii;
- nauczanie i kształcenie w strategicznych obszarach rozwoju na poziomie studiów podyplomowych;
- stworzenie wzoru respektującego warunki terytorialne, ochronę środowiska naturalnego, krajobrazu i stylu architektonicznego.

Jak wynika z doświadczeń krajów zachodnich, Parki Technologiczne są najważniejszym ogniwem w tworzeniu przedsięwzięć o wysokiej technologii, stymulowanych przez środowiska akademickie i centra badawcze, a przeznaczonych dla podmiotów przemysłowych. Wszelkie zadania związane z transferem wysokich technologii wymuszają realizację w Parku m.in. obsługi finansowej, pozyskiwania środków, np. z funduszy europejskich, kredytów etc., tworzenia bazy informacyjnej, przygotowania pełnej infrastruktury umożliwiającej realizację zakładanych celów oraz prowadzenia usług doradczych, szkoleniowych.

Wiodącą funkcją programu jest aktywizacja działalności innowacyjnej w gospodarce regionu środkowo-wschodniego, w tym koncentracja potencjału generującego tworzenie i wdrażanie postępu technicznego oraz wspomaganie rozwoju sieci organizacji i materialnego zaplecza wprowadzania w terenie. Drugą funkcją jest aktywizacja mniejszych ośrodków przemysłowych województwa, przezywających problemy związane z transformacją gospodarki.

W warunkach lubelskich najskuteczniejsze będzie budowanie technoparku opartego na dwóch autonomicznych, ale wzajemnie powiązanych filarach. Pierwszym z nich byłoby *Centrum Wdrażania Nowych Technologii*. CWNT tworzyłby ośrodek koordynujący rozproszoną przestrzennie bazę badawczą i projektowo-innowacyjną, rozmieszczoną zarówno

w centrum, jak i w całym regionie. Winien on być zlokalizowany w Lublinie. Drugim filarem programu byłaby sieć specjalnych „stref zastosowań”, mająca aktywizować tereny województwa, wymagająca restrukturyzacji gospodarki.

W realiach Lublina i regionu, program kierunków i wdrożeń, mający obecnie szerokie oparcie w zapleczu naukowym oraz życiu gospodarczym, mógłby obejmować w szczególności m.in. zaplecze technologii i technik rolniczych oraz przetwórstwa rolno-spożywczego w większości branż wraz z technikami marketingowymi; zaplecze utylizacji odpadów rolniczych i przetwórstwa spożywczego, szczególnie w przemyśle paszowym, farmaceutycznym, chemicznym i wielu innych branżach; biotechnologie; technologie i techniki na rzecz poprawy kondycji ekologicznej i walorów użytkowych środowiska; chemię lekką; środki transportu; przemysł maszynowy, elektrotechniczny, mineralny, automatyki użytkowej i przemysłowej etc.

Utworzenie Lubelskiego Parku Technologicznego niesie ze sobą korzyści zarówno lokalne, jak i regionalne. Przede wszystkim jest to przedsięwzięcie wyższego rzędu podnoszące prestiż naszego miasta i umacniające jego rolę na arenie krajowej i międzynarodowej. Ponadto jego budowa sprzyjałaby koniunkturze dla działalności badawczo-innowacyjnej lubelskiego środowiska naukowego, aktywizacji zawodowej kadr wysokokwalifikowanych, umacnianiu bazy ekonomicznej Lublina i regionu, pobudzaniu procesów wymiany międzynarodowej etc.

KONFERENCJE NAUKOWE

● Seminarium „Lubelski Park Technologiczny ‘98”

Wzięło w nim udział 120 osób, w tym przedstawiciele Technopolu z Nancy oraz Rządu Kraju Basków. Powołano Grupę Inicjatywną do utworzenia Lubelskiego Parku Technologicznego w skład której wchodzi z PL: dr inż. W. Wójcik i mgr A. Smolarz.

● Technika Wysokich Napięć

Konferencja naukowo-techniczna „Technika Wysokich Napięć” – Kazimierz, 27-29 stycznia 1999 r.

● Kabel '99

Konferencja pt. „Elektroenergetyczne i telekomunikacyjne linie kablowe” zorganizowana w Zakopanem 3-5 marca 1999 r.;

● Elektroenergetyka kolejowa

Konferencja pod tym tytułem miała miejsce 25 marca 1999 r. w Puławach;

● REE '99

VI konferencja naukowo-techniczna **Rynek Energii Elektrycznej: „Rozwój rynku energii elektrycznej w Polsce**

a rynek europejski” odbyła się 27-28 kwietnia 1999 r. w Kazimierzu Dolnym.

Katedra Elektrowni i Gospodarki Elektrycznej już po raz szósty zorganizowała konferencję poświęconą rynkowi energii elektrycznej w Polsce. Organizowana corocznie na trwale zapisała się do kalendarza spotkań ludzi zajmujących się problematyką transformacji sektora energetycznego. W konferencji wzięło udział ponad 270 uczestników. Reprezentowali oni niemal wszystkie przedsiębiorstwa elektroenergetyczne (elektrownie, elektrociepłownie, zakłady energetyczne – czyli spółki dystrybucyjne oraz przedsiębiorstwo przesyłowe Polskie Sieci Elektroenergetyczne), instytucje finansowe współpracujące z energetyką, jednostki naukowe, a także zakłady przemysłowe zaliczane do tzw. wielkiego odbioru.

W 21 referatach generalnych, zamówionych i dodatkowych przedstawione zostały zarówno oceny dotychczasowych efektów reformy, jak też koncepcje i kierunki dalszych zmian prowadzących do urynkwienia sektora elektroenergetycznego.

● LAFI '99

Lubelskie Akademickie Forum Informatyczne odbyło się 27-28 kwietnia 1999 r. w Kazimierzu Dolnym. Zorganizowane przez Katedrę Informatyki było jedną z konferencji w ramach III Regionalnej Konferencji Informatycznej.

● **Jakość energii elektrycznej i wyrobów elektrotechnicznych** Konferencja naukowo-techniczna, która miała miejsce w Czecchach (Piechowice-Praga) w dniach 27.04-1.05.1999 r.

● **Jakość energii elektrycznej i wyrobów elektrotechnicznych** Konferencja naukowo-techniczna zorganizowana w Monastir (Tunezja) 10-17.05.99.

Waldemar Wójcik

WYDZIAŁ INŻYNIERII BUDOWLANEJ I SANITARNEJ

Rok 1998 był dla Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej udany i to we wszelkich aspektach aktywności wydziału takich, jak: badania naukowe, rozwój kadry naukowej oraz zaawansowanie reformy dydaktyki. Chociaż ogólna liczba publikacji nie była tak imponująca jak w 1997, wzrosła ilość publikacji zagranicznych w czasopiśmie o zasięgu światowym (40 + 23 w proceedingach konferencyjnych). Prof. Lucjan Pawłowski i dr Marzena Dudzińska z Katedry Inżynierii i Ochrony Środowiska, wspólnie z kolegami z USA, wydali monografię „Chemistry for the Protection of the Environment, 3” (L.Pawłowski, M.Gonzales, M.R.Dudzińska, W.J.Lacy) jako kolejny tom w prestiżowej serii wydawnictwa Plenum Press „Environmental Science Research”.

Pracownicy WIBiS w roku 1998 realizowali **18 grantów KBN**, na ogólną sumę **469 tys. zł**. Wartość prac zleconych przekroczyła **225 tysięcy zł**. Uzyskano 3 patenty i 2 zgłoszenia patentowe.

Dwa patenty uzyskali pracownicy Katedry Technologii Chemicznej:

- „Układ przygotowania powietrza, zwłaszcza w instalacjach wytwarzających ozon”, I.Pollo, S.Fijalkowski, J.Ozonek, PL 174133
- „Sposób oczyszczania gazów wentylacyjnych z dwusiarczku węgla”, I.Pollo, J.Perkowski, M. Wroński, PL 175256

Kilkuletnie prace badawcze prof. dr hab. Rudolfa Burka, Kierownika Katedry Ogrzewnictwa, Wentylacji i Automatykacji, na temat „Układ selekcji urobku w kopalniach, a zwłaszcza pod ziemią”, również zakończyły się udzieleniem patentu.

Katedra Konstrukcji Budowlanych od kilku lat realizuje wieloletni temat badawczy: „Zespole konstrukcje żelbetowe samonapężone z zastosowaniem betonu ekspansywnego”. KKB jest jedynym zespołem w Polsce i jednym z nielicznych w Europie, rozwijającym tę problematykę naukową. Trzy rodzaje opracowanych materiałów (zaczyny iniekcyjne, zaprawy reprofilacyjne i betony ekspansywne), znalazły zastosowanie w praktyce, na obiektach w Lublinie, Puławach, Białej Podlaskiej, Warszawie, a także w Czechach.

Katedra Budownictwa Drogowego uczestniczy aktywnie we wdrażaniu betonów asfaltowo-cementowych (BAC). W 1997 roku rozpoczęto stosowanie BAC do podbudów i warstw wiążących nawierzchni drogowych, na podstawie wcześniej uzyskanego patentu. Prace kontynuowano w 1998 roku i obecnie jest w Lublinie 9 odcinków doświadczalnych z taką nawierzchnią, o czym warto pamiętać jeżdżąc po naszym mieście.

W roku 1998 Rada Główna Szkolnictwa Wyższego przeprowadza ocenę jakości kształcenia na kierunkach budownictwo we wszystkich uczelniach w Polsce, prowadzących kształcenie w tym zakresie. Chociaż Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej nie posiada jeszcze praw habilitowania w tej

dyscyplinie, kierunek kształcenia budownictwo uzyskał w ocenie parametrycznej **6 lokatę** na 16 ocenianych uczelni. Ocena (wizytacja uczelni + dokumentacja) była prowadzona w zakresie spełniania kryteriów koniecznych i szczegółowych, wśród których punktowano nie tylko tak oczywiste parametry, jak: poziom przedmiotów podstawowych i kierunkowych, udział i poziom przedmiotów fakultatywnych, poziom nauczania języków obcych, kryteria naboru na studia i ich jawność, ilość oferowanych specjalności, ale także dostępność indywidualnego toku studiów, dostępność sieci i bazy komputerowej, aktywność kół naukowych, ankietyzacje systemu kształcenia, wprowadzanie kredytowego systemu nauczania czy aktywność w dziedzinie wydawnictw dydaktycznych, dokonywanie przeglądów kształcenia, hospitacji zajęć (i ich efektywność), warunki lokalowe, wyposażenie sal, ich czystość, a nawet dostępność usług kserograficznych i gastronomicznych dla studentów. W sumie ocenie podlegały 23 parametry.

Biorąc pod uwagę trudności lokalowe wydziału, 6 miejsce to efekt zaangażowania władz wydziału i pracowników w celu podniesienia poziomu studiów i wprowadzania systemu kredytowego.

ROZWÓJ KADRY NAUKOWEJ

Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej posiada prawo doktoryzowania w dyscyplinie: budownictwo i ochrona środowiska. W chwili obecnej na wydziale otwartych jest 16 przewodów doktorskich (zarówno przez pracowników uczelni, jak i innych instytucji), a pięciu asystentów otworzyło przewody doktorskie poza macierzystą jednostką. Dwa dalsze przewody są przygotowane do otwarcia.

Decyzję o prawie do przeprowadzania przewodów i nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych w zakresie inżynierii środowiska na WIBiS PL, Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych podjęła 23 lutego 1998, a już w maju 1998 odbyła się pierwsza obrona (Zhu Xiaoping z Nanjing, ChRL), o czym pisaliśmy w poprzednim numerze Biuletynu. Obecnie w zakresie ochrony środowiska jest otwartych 10 przewodów doktorskich - 6 przewodów otworzyli pracownicy wydziału, 4 osoby spoza naszej uczelni (1 z Politechniki Rzeszowskiej, 2 z Politechniki Koszalińskiej, oraz cementowni „Rejowiec”). Dwoje pracowników Katedry Inżynierii i Ochrony Środowiska planuje obronę na innych uczelniach już w tym roku.

Dyscyplina budownictwo była pierwszą, w jakiej WIBiS uzyskał prawa doktoryzowania. Ostatnia obrona odbyła się 21 stycznia 1998, mgr inż. Nader Khaddour z Syrii przedstawił pracę doktorską nt. „Badania nad zastosowaniem materiału z frezowania do podbudów i warstw wiążących nawierzchni drogowych”. Promotorem był dr hab. inż. Jan Kukielka, prof. PL. Dysertacja była efektem 3-letniego stażu w Katedrze Budownictwa Drogowego. Dr inż. Khaddour powrócił do rodzinnego kraju, gdzie zamierza kontynuować karierę na jednej z uczelni.

Obecnie w tej specjalności otwartych jest 6 przewodów doktorskich. Dwoje pracowników doktoryzuje się z tej dyscypliny poza macierzystą uczelnią.

ODZNACZENIA, AWANSE, NOMINACJE

W dniu 29 grudnia 1998 roku **dr hab.inż. Andrzej Flaga, prof. PL**, Kierownik Katedry Mechaniki Budowli, **powiększył grono profesorów tytularnych.**

Profesor Andrzej Flaga, wybitny specjalista z aerodynamiki budowli i wpływów środowiskowych na budowlę, absolwent i profesor Politechniki Krakowskiej, jest z Politechniką Lubelską związany od 1990 roku. Jest autorem 2 i współautorem kolejnych 2 monografii oraz 120 publikacji naukowych. Aktywność naukowa profesora Flagi obejmuje także uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych stowarzyszeniach naukowych, organizację konferencji i sympozjów i współredakcję czasopism „Wychowawca” i „Nowy Przegląd Wszepolski”.

Profesor Lucjan Pawłowski został ponownie wybrany **wiceprezesem Komitetu „Człowiek - środowisko”** przy Prezydium PAN. 5 marca 1998 odebrał w Wiedniu akt nominacyjny członka Europejskiej Akademii Nauki i Sztuki. Jednocześnie został wybrany koordynatorem zespołu „Sustainable Development European Views” przy Europejskiej Akademii Nauki i Sztuki.

Profesor Iwo Pollo jest **członkiem Komisji Nomenklatury Chemii Nieorganicznej Polskiego Towarzystwa Chemicznego**. Komisja przygotowała polskie wydanie monografii „Nomenklatura chemii nieorganicznej”, w wydawnictwach Uniwersytetu Wrocławskiego.

Profesor Wenanty Olsza z Katedry Zaopatrzenia w Wodę i Usuwania Ścieków we wrześniu 1998 został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 1998 roku został także powołany na biegłego Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w zakresie sporządzania ocen oddziaływania na środowisko (świadczenie Nr 0886).

Marzenna Dudzińska

CO NOWEGO W DYDAKTYCE?

Rada Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej podjęła w dniu 15 kwietnia 1999 r. uchwałę o wdrożeniu do realizacji w nowym roku akademickim elastycznego systemu studiów na kierunku budownictwo. Zmieniły się całkowicie zasady studiowania. Studia zostały podzielone na trzy etapy: studia podstawowe, studia inżynierskie i studia magisterskie. Każdy etap trwa nominalnie trzy semestry, ale warunkiem wystarczającym zaliczenia kolejnego rodzaju studiów jest uzyskanie odpowiedniej liczby punktów kredytowych przypisanych przedmiotom. Studenci mogą studiować wolniej lub szybciej w zależności od swoich potrzeb i możliwości. Traci rację bytu pojęcie powtarzania roku. W przypadku braku zaliczenia przedmiotu, student ponownie rejestruje się na niezaliczony rodzaj zajęć. Są to podstawowe zalety elastyczności pionowej. Elastyczność pozioma, to możliwość wyboru przedmiotów.

W etapie pierwszym znikoma, a na studiach magisterskich sięgająca 30%. Projekt będzie wdrażany stopniowo i w roku akademickim 1999/2000 obejmie tylko studentów pierwszego roku. Przewiduje się, że w październiku roku 2000 zostanie wprowadzony system semestralny, co oznacza, że kandydaci będą przyjmowani na studia w lecie i w zimie. W konsekwencji w semestrze letnim i zimowym studenci będą mieli do wyboru taką samą, pełną ofertę przedmiotów.

Adam Wasilewski

Pierwsi studenci kierunku ochrona środowiska są już na piątym roku. Pierwsza obrona pracy magisterskiej odbyła się 1 października 1998 roku. **Joanna Pawłat**, studiująca w trybie indywidualnym, przedstawiła dysertację nt.: „Zastosowanie ozonu w technice ochrony środowiska: wykorzystanie ozonu do głębokiego oczyszczania ścieków”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. inż. Iwo Pollo. Dzięki współpracy Katedry Technologii Chemicznej z ośrodkami naukowymi Japonii, zaraz po obronie, nowa Pani Magister wyjechała na stypendium doktoranckie na Uniwersytet Saga, Japonia.

Kolejni abiturienti przygotowali dysertacje w zakresie specjalności:

- technologia wody, ścieków i odpadów
- ochrona powierzchni ziemi i utylizacja odpadów
- ogrzewnictwo, wentylacja i ochrona powietrza
- zaopatrzenie w wodę i usuwania ścieków.

Wizyta dr Kazumori Hakiai w Katedrze Technologii Chemicznej, lipiec 1998.

KONTYNUACJA DOBRYCH TRADYCJI

Magistranci dr inż. Anny Sobotko, także w roku 1998, zostali laureatami dorocznego konkursu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa za prace dyplomowe, doktorskie i habilitacyjne w takich dyscyplinach, jak: architektura, budownictwo, geodezja i kartografia, planowanie przestrzenne i urbanistyka, gospodarka mieszkaniowa i komunalna. Zgłoszona na konkurs praca dyplomowa studentów Adama Pydy i Grzegorza Sudoła pt.: „Sterowanie przepływami materiałowo-informacyjnymi w przedsiębiorstwach budowlanych”, wykonana w Katedrze Technologii i Organizacji Budownictwa, uzyskała nagrodę Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Promotor pracy - dr inż. Anna Sobotko otrzymała wyróżnienie - dyplom za kierownictwo pracy. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się w Warszawie w dniu 7 maja.

Marzenna Dudzińska

NOWI PARTNERZY - NOWE PERSPEKTYWY

W roku 1998 zapoczątkowano współpracę Katedry Inżynierii i Ochrony Środowiska z ośrodkami uniwersyteckimi w RFN. Po wizycie w RFN prof. Pawłowskiego, Kierownika KIOŚ w RFN, Katedrę odwiedzili: w maju 1999 prof. dr inż. Michael Schmidt, Dziekan Wydziału Nauk Środowiskowych i Inżynierii Procesowej z Brandenburg Technical University, Cottbus; w lipcu - prof. dr Winfried Schmidt, z Fachhochschule Gelsenkirchen.

Pierwszym efektem tej współpracy był wyjazd 100 studentów IV i V roku ochrony środowiska na praktykę do RFN w dniach 17-23.09.1998. Studenci zapoznawali się z rozwiązaniami technicznymi w zakresie rekultywacji wysypisk odpadów i terenów zdegradowanych. Wyjazd był częściowo finansowany przez Fundację Polsko-Niemiecką.

Studenci IV roku ochrony środowiska na praktyce w RFN, wrzesień 1998.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI NAUKOWYMI ORAZ PRZEMYSŁEM

– CO ROBIMY DLA REGIONU

Katedry i Zakłady WIBiS współpracują z wieloma ośrodkami w Europie i na świecie, zarówno z krajów wysokorozwiniętych - USA, Wielka Brytania, Niemcy, jak bliskimi sąsiadami - np. Białoruś, a także tak odległymi i egzotycznymi, jak Chiny czy Japonia. Starając się wdrażać swoje rozwiązania naukowe w praktykę, współpracują jednak przede wszystkim z wieloma instytucjami i zakładami naszego regionu. Z niektórymi, jak z MPWiK czy WIOŚ podpisano umowy o współpracy (Katedra Inżynierii i Ochrony Środowiska), z innymi kontakty są nieformalne, ale równie owocne. Do stałych partnerów należy: LPEC, TERMECO, PROPER, oczyszczalnia „Hajdów”, cementownia „Rejowiec” S.A. oraz Polski Komitet Normalizacji i Miar w Warszawie.

Dzięki staraniom prof. Iwo Pollo, przy Lubelskim Oddziale Polskiej Akademii Nauk, utworzono Komisję Plazmy Niskotemperaturowej. Przewodniczącym został prof. Iwo Pollo, a sekretarzem dr Justyna Wolińska z Katedry Technologii Chemicznej

KATEDRA INŻYNIERII I OCHRONY ŚRODOWISKA – LIDER POLSKIEJ EKOLOGII

Katedra Inżynierii i Ochrony Środowiska uzyskała tytuł i statuetkę „Lider Polskiej Ekologii 1998” w II edycji konkursu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Tytuł przyznano za opracowanie i wdrożenie projektu: „Utylizacja odpadów w piecach cementowych”.

WYSTĄPIENIA, KONFERENCJE, WYJAZDY

mgr inż. Ewa Zarzeka-Raczkowska z Katedry Matematyki i Geometrii Inżynierskiej na międzynarodowej konferencji w Austin USA wygłosiła referat: „Odwzorowania miarowe przestrzeni właściwej 4-wymiarowej”

dr Józef Pituch kontynuował swoje kontakty z Meksykiem. W październiku 1998, na Kongresie matematycznym w Meksyku, został zaprezentowany jego artykuł (wraz z prof. K.L.F. Resendis) nt.: „O pewnej klasie funkcji typowo rzeczywistych wypukłych względem punktu”

prof. Iwo Pollo, kierownik Katedry Technologii Chemicznej, wygłosił plenarny, zamawiany referat „Ozon a ochrona atmosfery”, na II Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Teoria i praktyka powietrza” (Szczyrk, 2-4.06.1998).

KONFERENCJE NAUKOWE ORGANIZOWANE PRZEZ WIBiS:

Katedra Inżynierii i Ochrony Środowiska od szeregu lat jest współorganizatorem serii międzynarodowych konferencji pod wspólnym tytułem „Chemistry for Protection of the Environment”. Ich inicjatorem był ponad 20 lat temu prof. Lucjan Pawłowski, obecnie kierownik katedry i vice-president Międzynarodowego Komitetu „Chemistry for Protection of the Environment”. Konferencje te odbywają się co 2 lata, w tym co 4 lata w Lublinie. Uczestniczą w nich naukowcy z Europy i USA, ostatnio także z Azji. Materiały z Konferencji są drukowane w prestiżowej serii naukowej Plenum Press „Environmental Science Research”. Kolejna, XII International Conference „Chemistry for Protection of the Environment” odbędzie się w Nanjing, w Chinach, w dniach 18-21.09.1999 r. Organizacja konferencji w Chinach ma na celu dalsze włączenie uczonych z Azji. Z Polski weźmie udział około 20 uczestników. Organizacja konferencji w Chinach, będzie ważnym elementem współpracy pomiędzy KIOŚ a Chińską Akademią Nauk, które oficjalnie podpisały umowę o współpracy w 1995 roku.

Katedra Technologii Chemicznej od wielu lat zajmuje się chemią plazmy. W ubiegłym roku katedra była współorganizatorem International Symposium on High Pressure Low Temperature Plasma Chemistry, HAKONE VI, które odbyło się w dniach 31.08.-2.-9. 1998, w Cork, Irlandia. Oprócz prof. Pollo, który był członkiem Komitetu Naukowego i Organizacyjnego, na konferencji referaty wygłosili dr Justyna Wolińska i dr Mariusz Wroński.

Katedra Budownictwa Drogowego, wspólnie z Dyrekcją Ogólnopolską Dróg Publicznych oraz Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników, organizuje od kilku lat cykliczne ogólnopolskie konferencje „Rozwój technologii w budownictwie drogowym: teoria i praktyka”. III ogólnopolska konferencja z tej serii pod patronatem Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych i Wojewody Lubelskiego odbyła się w czerwcu 1998 w siedzibie NOT w Lublinie i wzięło w niej udział 200 osób. Konferencje te zazwyczaj cieszą się dużym zainteresowaniem, gdyż jako jedyne tego typu w Polsce łączą ściśle osiągnięcia naukowe z praktyką.

Marzenna Dudzińska

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA I PODSTAW TECHNIKI

10-LECIE WYCHOWANIA TECHNICZNEGO

Pojawienie się w 1988 roku na Politechnice Lubelskiej nowego kierunku studiów - wychowania technicznego, było dla wielu osób związanych z naszą uczelnią, dużym zaskoczeniem. Kierunek wychowanie techniczne, kształcący nauczycieli szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących do prowadzenia zajęć z przedmiotu praca-technika, został powołany na początku lat siedemdziesiątych w UMCS na Wydziale Pedagogiki i Psychologii. Początkowo kształcenie przebiegało bez większych zakłóceń, ale w połowie lat osiemdziesiątych coraz częściej pojawiały się głosy o niedostosowaniu tego kierunku do profilu wydziału oraz o braku wymaganej liczby pracowników ze stopniem doktora habilitowanego. W takim stanie rzeczy groziło wstrzymanie naboru studentów oraz zamknięcie kierunku. Całą sprawą zainteresowały się ówczesne władze naszej uczelni, które postanowiły przenieść wychowanie techniczne na Politechnikę Lubelską, widząc w tym szansę dalszego rozwoju poprzez rozszerzenie zakresu kształcenia i utworzenie nowego wydziału. 1 września 1988 r. powołano Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki, który podjął kształcenie studentów na kierunku organizacja i zarządzanie (obecnie zarządzanie i marketing) oraz wychowanie techniczne. Zespół odpowiedzialny za kształcenie na nowym kierunku utworzyli pracownicy przeniesieni z UMCS oraz pracujący już na Politechnice. Utworzono dwa Zakłady: Podstaw Techniki – pod kierownictwem doc. mgr Ryszarda Cyłca oraz Metod i Technik Nauczania – pod kierownictwem dra Gracjana Stasiłowicza. Po przejściu na emeryturę pana doc. R. Cyłca kierownictwo Zakładu PT, przekształconego później w Katedrę, objął dr hab. inż. Kaudyusz Lenik prof. PL, zaś po nagłej śmierci dr G. Stasiłowicza kierownictwo Zakładu MiTN, również przekształconego później w Katedrę, przejął dr hab. Franciszek Lis, prof. PL.

Początki kształcenia na nowym kierunku były trudne. Wiązały się z realizacją wielu różnych zadań organizacyjnych (między innymi przygotowania nowych pracowni dydaktycznych), a także przełamaniem bariery, zarówno wśród pracowników Politechniki, którzy do tej pory nie zajmowali się kształceniem na studiach nauczycielskich, jak i wśród studentów przeniesionych z uniwersytetu. W 1988 roku na kierunku wychowanie techniczne naukę podjęli, na studiach magisterskich dziennych i zaocznych, studenci z pierwszego naboru przeprowadzonego na Politechnice oraz na studiach magisterskich dziennych, studenci przeniesieni z UMCS - rok II i III. Kolejne lata pracy to dynamiczny rozwój pracy dydaktycznej i kadry Katedry Podstaw Techniki oraz Katedry Metod i Technik Nauczania.

Reforma programów nauczania w szkołach podstawowych i ogólnokształcących, zmiany w szkolnictwie wyższym oraz gwałtowny rozwój informatyki, wymuszały wciąż nowe działania, w celu dostosowania sylwetki absolwenta do wymagań stawianych przez rynek pracy, co spowodowało przebudowę istniejących programów studiów. W pierwszej kolejności w 1992 roku zlikwidowano kierunki dyplomowania wprowadzając nowe specjalności.

W 1993 roku zorganizowano trzyletnie zaoczne licencjackie studia zawodowe. Wprowadzono program modułowy – wspólną naukę wszystkich studentów przez 3 semestry, a następnie podział na specjalności. Studia rozpoczynają się w semestrze letnim (w lutym), aby przyciągnąć wszystkich tych, którzy nie chcą czekać z podjęciem nauki do września.

W 1994 roku na studiach magisterskich dziennych i zaocznych wdrożono program modułowy polegający na tym, że po dwóch wspólnych latach nauki studenci wybierają jedną ze specjalności. Podziału studentów na grupy dokonuje się na podstawie regulaminu, który preferuje studentów o najlepszych ocenach z przedmiotów stanowiących podstawę danej specjalności. W każdej specjalności znajdują się przedmioty obieralne. Dzięki otwartej formule nowego programu Katedra Fizyki mogła wprowadzić w 1996 roku własną specjalność. Obecnie wybierać można spośród 5 specjalności, które wynikają przede wszystkim ze specyfiki Wydziału i kadry tam pracującej. Są to specjalności: ogólnotechniczna z informatyką, informatyka w oświacie, zarządzanie oświatą, elektronika z informatyką oraz fizyka z elektroniką.

W 1996 roku zorganizowano dwuletnie magisterskie studia zaoczne dla absolwentów studiów licencjackich. Obecnie na tych studiach kontynuują naukę również osoby, które studia licencjackie kończyły poza Politechniką Lubelską, udało się więc przyciągnąć także absolwentów szkół niepaństwowych. Nauka rozpoczyna się od semestru letniego.

Studenci kierunku wychowanie techniczne od wielu lat współpracują z jedną z holenderskich uczelni wyższych - Hogeschool van Arnhem and Nijmegen. Wzajemne wymiany studentów przyczyniają się do rozszerzania horyzontów i wiedzy absolwentów obu ośrodków.

W latach 1994-1996 rozbudowano znacznie bazę naukową i dydaktyczną. Gruntowny remont i dostawienie antresoli w części tzw. Czarnej Hali pozwoliło znacznie zwiększyć powierzchnię użytkową i poszerzyć park maszynowy laboratorium technologii metali. Poza tym zorganizowano tam laboratorium mechaniki technicznej, dla którego wiele stanowisk wykonano w ramach zajęć z przedmiotu konstrukcja wyrobów mechanicznych oraz prac dyplomowych. Od podstaw zorganizowano laboratorium automatyki oraz pracownię komputerową.

Tablica 1. Liczba absolwentów Wychowania Technicznego

Rok wydania dyplomu	Rodzaj studiów			
	Dzienne	Zaoczne	Licencjackie, zaoczne*	Politechniczne, zaoczne
1991	21	-	-	-
1992	34	-	-	-
1993	32	19	-	-
1994	37	32	-	-
1995	56	25	-	-
1996	52	31	42	-
1997	50	50	56	-
1998	97	65	42	15
1999	**	**	37	**
SUMA	379	222	173	15

* - obrony dyplomów w marcu i kwietniu, ** - obrony dyplomów od czerwca do września

Tablica 2. Liczba studentów Wychowania Technicznego w 1999 r.

Rok wydania dyplomu	Rodzaj studiów			
	Dzienne	Zaoczne	Licencjackie, zaoczne*	Policencjackie, zaoczne**
I	105	53	69	42
II	62	49	49	34
III	55	42	39	-
IV	40	54	-	-
V	35	46	-	-
SUMA	297	243	157	76

* - studia trzyletnie, ** - studia dwuletnie.

W 1998 roku Katedra Metod i Technik Nauczania miała 2 pracowników z tytułem doktora habilitowanego, 6 nauczycieli akademickich oraz 2 pracowników na etatach technicznych.

W tym samym okresie Katedra Podstaw Techniki liczyła 5 pracowników z tytułem dr hab. (w tym 2 profesorów tytularnych), 7 doktorów, 8 asystentów, 6 pracowników na etatach technicznych oraz 3 osoby przebywające na wyjazdach zagranicznych. Pracownicy katedry publikują średniorocznie około 40 prac.

W wyniku decyzji podjętych przez Radę WZiPT wydzielono, z zespołu Katedry Podstaw Techniki, grupę składającą się z 3 profesorów oraz 15 innych pracowników, którą przeniesiono na Wydział Mechaniczny, tworząc Instytut Technologicznych Systemów Informatycznych.

35 LAT „FIZYKI” W POLITECHNICE LUBELSKIEJ

Wieczorowa Szkoła Inżynierska, poprzedniczka obecnej Politechniki Lubelskiej, została powołana 13 maja 1953 roku. W pierwszych dziesięciu latach istnienia uczelni zajęcia z fizyki studenci odbywali w pomieszczeniach i w laboratoriach dydaktycznych Katedry Fizyki Doświadczalnej UMCS, kierowanej przez prof. dr hab. Stanisława Ziemeckiego – pierwszego rektora naszej uczelni w latach 1953-1956. Po śmierci prof. S. Ziemeckiego (1956 r.) dydaktykę fizyki nadzorował doc. dr Stefan Wieluński, w okresie późniejszym organizator i długoletni Kierownik Zakładu Fizyki Akademii Medycznej w Lublinie.

Pierwszymi etatowymi fizykami w WSiInz. byli: Edward Śpiewła (od 1.09.1963 r.) oraz Jerzy Meldizon (od 1.12.1963 r.). Zespół i Pracownię Fizyki powołano 1 września 1964 r. Obowiązki kierownika tych jednostek powierzono doc. dr Januszowi Skierczyńskiemu, uczniowi, a potem współpracownikowi prof. S. Ziemeckiego (od 1945 roku). Doc. J. Skierczyński kierował „Fizyką” 20 lat, ciesząc się dużym uznaniem i autorytetem w uczelni i w środowisku lubelskim.

Odpowiednio do zmian organizacyjnych w uczelni, również Zespół Fizyki ulegał przekształceniom: w 1974 roku - w Zakład Fizyki Technicznej, w 1985 roku - w Zakład Fizyki, a w 1991 roku - w Katedrę Fizyki, którą w roku 1997 przemianowano w Instytut Fizyki.

W ciągu 35 lat samodzielnego istnienia jednostki, „Fizyka” była przypisywana organizacyjnie w zależności od potrzeb kadrowych uczelni. Zespół i Pracownia Fizyki funkcjonowały jako jednostki międzywydziałowe. W późniejszym okresie „Fizykę” dwukrotnie włączano i wyprowadzano z Wydziału Elektrycznego, na pewien okres przeniesiono ją do Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej, cztery lata funkcjonowała w ramach wydzielonego Instytutu Matematyki, Fizyki i Chemii, a od kilkunastu lat wchodzi w skład Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki.

Obecnie w Instytucie Fizyki zatrudnionych jest 38 osób, w tym dwóch profesorów z tytułem naukowym, dwóch profesorów nadzwyczajnych ze stopniem doktora habilitowanego oraz 16 osób ze stopniem doktora nauk fizycznych lub technicznych. W ramach Instytutu funkcjonują pracownie dydaktyczne (4 sale tematyczne – obejmujące 50 stanowisk laboratoryjnych z około 165 zadaniami i pełną obudową w skrypty i instrukcje) oraz 4 pracownie naukowe. Wewnętrznie Instytut jest zorganizowany w 4 Zakłady naukowe: Fizyki Ciała Stałego (kier. prof. dr hab. Keshra Sangwal), Fizyki Technicznej (kier. dr hab. inż. Jan M. Olchowik, prof. nadzw.), Fizyki Doświadczalnej (kier. dr hab. Grzegorz Gładyszewski, prof. nadzw.) oraz Fizyki Ogólnej (kier. prof. dr hab. Edward Śpiewła).

Pracownicy Instytutu Fizyki publikują średnio około 40 prac rocznie, w tym książki naukowe, skrypty i artykuły oryginalne w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym. Biorą udział w pracach towarzystw naukowych, pełniąc w nich funkcje w zarządach lokalnych i krajowych. Corocznie współorganizują konferencje i warsztaty naukowe, zaś co dwa lata cykliczną konferencję międzynarodową „Intermolecular Interactions in Matter”. Instytut rozwija także szeroką współpracę z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą.

O wewnętrznych sprawach Instytutu decyduje Rada Instytutu, którą tworzą: prof. dr hab. Edward Śpiewła - Dyrektor Instytutu, mgr Janina Mucha – Z-ca Dyrektora Instytutu, Kierownicy Zakładów oraz dr Barbara Mikołajczak i mgr Tatiana Pałczyńska - przedstawiciele odpowiednio: pracowników dydaktycznych i pracowników nie będących nauczycielami.

JeM

CZY MOŻLIWE SĄ SUKCESY W DYDAKTYCE?

Mijają właśnie dwie kadencje urzędowania prodziekana ds. studenckich Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki – pani dr hab. Ewy Bojar, profesora nadzwyczajnego PL. Można pokusić się o szersze spojrzenie na rozwój i kierunki działania najmłodszego wydziału Politechniki Lubelskiej w dziedzinie kształcenia, pracy dydaktycznej i naukowej studentów Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki.

Działania Pani Prodziekana skupiły się w trzech nurtach dotyczących:

- doskonalenia procesu kształcenia,
- wspomagania studenckiego ruchu naukowego,
- popularyzacji wiedzy i postaw menedżerskich wśród studentów.

W ramach doskonalenia procesu kształcenia udało się dostosować programy studiów na kierunku zarządzanie i marketing do standardów Unii Europejskiej w celu osiągnięcia sylwetki Euroinżyniera i Euromenedżera (w pracach tych uczestniczył dr St. Skowron oraz prof. M. Bałtowski). Ponadto zorganizowano i prowadzono - wspólnie z kontrahentami zagranicznymi - kształcenie na studiach podyplomowych. Od 1996 roku WZiPT wspólnie z Uniwersytetem Illinois w USA prowadzi Podyplomowe Studia Menedżerskie. W roku akademickim 1997/98, we współpracy z Reńsko-Westfalskim Stowarzyszeniem Nadzoru w Essen, w oparciu o środki PHARE – Fiesta II, zorganizowano studia podyplomowe na kierunku zarządzanie jakością. Na kierunku wychowanie techniczne, oprócz modernizacji programów studiów dziennych i zaocznych, rozpoczęto kształcenie na zaocznych studiach licencjackich oraz zaocznych studiach magisterskich dla absolwentów studiów licencjackich (prace te koordynował dr J. Montusiewicz).

Zwrócono ogromną uwagę na popularyzowanie i realizowanie indywidualnego toku studiów wśród studentów. Do tej pory z takiej formy kształcenia skorzystało 50 studentów kierunku zarządzanie i marketing. Dyplom obroniło już 19.

Drugi nurt pracy pionu prodziękana ds. studenckich dotyczył wspomagania studenckiego ruchu naukowego. Wzorcowym przykładem dużych osiągnięć w tej dziedzinie jest działalność Koła Naukowego Menedżerów, powstałego w 1992 roku. Praca studentów pod okiem opiekuna – prof. E. Bojar, owocuje podejmowaniem ryzykownych i trudnych przedsięwzięć. Koło Naukowe Menedżerów zorganizowało sześć konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym, pod wspólnym tytułem: „Problemy zarządzania strategicznego i ekorozwoju w gospodarce rynkowej”. Uczestniczyli w nich goście między innymi z Uniwersytetu L. Bocconi – Włochy, Uniwersytetu Utrechtu - Holandia, Uniwersytetu Poznańskiego, Akademii Ekonomicznej z Krakowa oraz Akademii Górniczo-Hutniczej z Krakowa. Członkowie KNM reprezentowali wydział i uczelnię na konferencjach naukowych oraz prestiżowym konkursie dla młodych profesjonalistów z dziedziny zarządzania - „Challenge Management Polska – ogólnopolski turniej zarządzania”. Właściwe przygotowanie pięcioosobowych zespołów pozwoliło studentom z KNM co roku zdobywać nagrody i wyróżnienia:

- wyróżnienie za najlepszy projekt zarządzania zyskiem (1994),
- wyróżnienie za program systemu kontroli zarządzania (1994) i (1995),
- wyróżnienie za najlepszy wynik finansowy (1995) i (1997),
- wyróżnienie za plakat reklamowy (1995),
- wyróżnienie za najlepszą aplikację kredytową (1996),
- wyróżnienie za zarządzanie rynkiem (1997).

Studenci uczestniczyli w kilku szkołach letnich, np. „Summer Institute” organizowanych przez Europejskie Towarzystwo Regionalistów oraz Grupę Uniwersytetów Compostela. Uczestnictwo członków KNM w „Summer Institute” w Norwegii zaowocowało publikacją „The role of joint ventures in the reduction of unemployment in the peripheral region”. European Regional Science Association Are-Meraker 1998 r. Na wydziale działają jeszcze: Koło Naukowe Heurystyki – opiekun mgr inż. L. Panasiewicz, Koło Naukowe Informatyki – opiekun mgr Wojciech Kulik oraz powołane w listopadzie 1998 r. Koło Naukowe Zarządzania Finansami – opiekun dr Wiesław Janik.

Trzeci nurt pracy dotyczył popularyzacji wiedzy i postaw menedżerskich wśród studentów. Organizowano otwarte wykłady dla studentów i mieszkańców Lublina pod wspólnym tytułem „Sukces przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej”. W ciągu 1998 roku zostało wygłoszonych 10 wykładów: - prof. Z. Szeloch (UMCS), Strategia przedsiębiorstwa źródłem sukcesu, - prof. E. Bojar (PL), Nietypowe źródła finansowania działalności przedsiębiorstwa, - prof. M. Poźniak-Niedzielska (UMCS), Znaki finansowe i znaki towarowe, - prof. J. Stelmasiak (UMCS), Reforma administracji – nowe uwarunkowania biznesu, - J. Marshall (sędzia sądu w Dallas), Sukces w biznesie – doświadczenia amerykańskie, - inż. T. Fijałka, inż. J. Nowakowski (przedsiębiorcy lubelscy), Doświadczenia praktyków gospodarczych w osiąganiu sukcesu, - prof. L. Leszczyński (UMCS), Unia Europejska – szanse i zagrożenia dla biznesu w krajach Europy Centralnej, - prof. A. Pieniążek (UMCS), Konstytucja RP – źródłem sukcesu obywateli i przedsiębiorstw, - mgr J. Warda (Zrzeszenie Gmin Polskich), Małe i średnie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej.

Jerzy Montusiewicz

●
W latach 1996-1998 zespół badawczy pod kierunkiem prof. Włodzimierza Sitko, prowadził w ramach projektu celowego KBN nr 9T12A 02596C/2834 prace badawczo-rozwojowe pod nazwą *Opracowanie metody planowania i rozliczania kosztów w kopalniach węgla kamiennego z zastosowaniem controllingu*. Celem projektu było opracowanie Systemu Informowania Kierownictwa, opartego na procesowym rachunku kosztów. Prace badawcze ukierunkowane zostały na sporządzenie założeń systemu planowania i kontroli kosztów, charakteryzującego się możliwością wiernego odwzorowania procesów gospodarczych zachodzących w przedsiębiorstwie, przy jednoczesnej jego pełnej integracji z funkcjonującymi w podmiocie systemami dziedzinowymi.

Opracowany system wnosi nową jakość w zarządzaniu średnimi i dużymi podmiotami gospodarczymi przez:

- budżetowanie i monitorowanie przychodów oraz kosztów na każdym szczeblu struktury organizacyjnej lub procesowej,
  - planowanie i monitorowanie pozostałych czynników i parametrów działalności przedsiębiorstwa na dowolnym szczeblu struktury organizacyjnej (m.in. przychody, zatrudnienie, budżety naturalne, wynik, rentowność),
  - prowadzenie rozszerzonej analizy wskaźnikowej, dostępnej dla kierowników poszczególnych procesów gospodarczych, według zakresu ich kompetencji,
  - system „wczesnego ostrzegania” informujący o niepokojących zjawiskach zachodzących w podmiocie gospodarczym.
- Uzyskana w efekcie prowadzonych prac badawczo-rozwojowych metodyka była podstawą do wykonania modelowej aplikacji w Rybnickiej Spółce Węglowej S.A.

Artur Szczepański

ZAKŁAD SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

Zakład Systemów Informatycznych Katedry Zarządzania zapewnia informatyczną obsługę wszystkich kierunków i specjalności nauczania prowadzonych na Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki. Prowadzi wydziałowe laboratoria komputerowe, obsługujące ponad 1500 studentów w każdym semestrze, na kierunkach zarządzanie i marketing, wychowanie techniczne oraz wszystkich kierunkach Informatycznego Studium Podyplomowego. Zakład administruje wszystkimi serwerami znajdującymi się na wydziale, w tym serwerem: „Antenor” - Lokalnej Wydziałowej Sieci Komputerowej, Unixowym - „Dune” oraz Dydaktycznej Sieci Komputerowej - „Dyd”.

Od roku akademickiego 1999/2000 na kierunku zarządzanie i marketing Zakład Systemów Informatycznych uruchamia nową specjalność - informatyka w zarządzaniu. Od wielu lat Zakład prowadzi w ramach Podyplomowego Studium Informatycznego studia podyplomowe na kierunku nauczycielskim - nauczanie informatyki i informatyka w szkole technicznej oraz na kierunku menedżerskim - informatyka w zarządzaniu. Od najbliższego roku akademickiego wprowadzony zostanie nowy menedżerski kierunek studiów podyplomowych - sieci komputerowe w zarządzaniu.

Zakład Systemów Informatycznych uczestniczy w wielu projektach badawczych realizowanych, zarówno w ramach działalności naukowej Katedry Zarządzania, jak i innych, np.: współorganizuje Regionalną Konferencję Informatyczną oraz coroczne Warsztaty Mikrokomputerowe, przygotowuje i wydaje opracowania naukowe z powyższych konferencji.

Jan Smolka

Życie studenckie

Co słycać w Samorządzie?

W Uczelnianej Komisji Kultury prace zaczęły się z początkiem roku akademickiego. Po inauguracji rozpoczęliśmy przygotowania do „Otrzęsin” studentów pierwszego roku.

Cała impreza przebiegła w atmosferze zabawy i humoru, a w efekcie „pierwszaki” weszli do grona braci studenckiej Politechniki Lubelskiej.

Kolejnym przedsięwzięciem ze strony komisji było zorganizowanie *Forum Uczelni Technicznych*. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Samorządów Studenckich polskich uczelni technicznych. Odczucia po zakończeniu FUT-u były bardzo pozytywne, zarówno w odniesieniu do przyjętych

Juwenalia '99 – wręczenie dyplomów.

postanowień, jak również sposobu przygotowania całego Forum.

Następne wydarzenie w działalności komisji to urządzenie *wieczoru andrzejkowego*. Zgodnie z tradycją było lanie wosku, szukanie imienia swego(-ej) ukochanego(-ej) oraz inne wróżby.

Natomiast w dniach 5-9 maja 1999r Samorzady Studenckie Akademii Medycznej i Politechniki Lubelskiej zorganizowały po raz pierwszy razem *Dni Kultury Studenckiej - JUWENALIA '99*. Święto to zaplanowano w tym roku szczególnie uroczystie z szerokim zakresem imprez, skierowanych do środowiska akademickiego Lublina.

Celem *Studenckich Dni Kultury – JUWENALIA '99* było ukazanie i przybliżenie znaczących osiągnięć studenckich, przede wszystkim zaprezentowanie działalności kół naukowych oraz organizacji zakowskich.

W tym roku na terenie naszych miasteczek akademickich miały miejsce m.in. wystawa prac artystycznych, fotografii, ekspozycja wirtualnej sztuki video, pokazy mody i makijażu, cykl seansów filmowych i efektowna prezentacja sztucznych ogni. Nie zabrakło również występów zespołów artystycznych, np. koncertów chórów oraz międzyuczelnianych konkurencji sportowych. Wspólnie bawiliśmy się także na dyskotekach. Chcieliśmy, aby Juwenalia '99 nie były tylko „konsumowaniem” kultury prezentowanej przez innych, ale okazją do pokazania tego wszystkiego, czym zajmują się studenci na naszych Uczelniach poza zajęciami. Sądymy, że cel ten został osiągnięty. Uwieńczeniem imprezy były koncerty min.: Kobranocki, Atrakcyjnego Kazimierza, Renaty Przymek, T. Love i Piersi, czyli znanych i cenionych w środowisku studenckim wykonawców. Cieszymy się, że *Dni Kultury Studenckiej* stały się okazją do miłego spędzenia wolnego czasu, do aktywnego wypoczynku i kulturalnej rozrywki.

Jarosław Przybysz

Forum Uczelni Technicznych

W dniach od 7-10 kwietnia 1999 roku w odbyło się po raz siódmy Forum Uczelni Technicznych. Tym razem miejscem spotkania była Częstochowa. W reprezentacji naszej uczelni byli: ja, czyli Mikołaj Wilk i kolega Robert Ługowski z Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki.

Program zjazdu był bardzo interesujący i pozwalał w sposób aktywny, a jednocześnie poznawczy, spędzić te kilka dni. Mieliśmy możliwość wzięcia udziału w ciekawych wykładach, jak np. „Tajemnica skrzypiec Stradivariusa”. Referat ten wygłosił prof. Bogdan Skalmierski, który wywarł na mnie wielkie wrażenie. Uzyskał On światowy rozgłos, dzięki odkryciu tajemnicy, nad którą, setki lat głowili się sławni muzycy. Potrafi także wspólnie grać na skrzypcach, mimo że z wykształcenia nie jest muzykiem. Jego gra zachwyciła wszystkich. Wielkim przeżyciem dla nas było zwiedzanie Klasztoru Jasnogórskiego. Z wielkim

zainteresowaniem obejrzelismy również Hutę Częstochowa.

Wieczorami odbywały się obrady przedstawicieli uczelni technicznych z całej Polski. Tym razem skupiliśmy się na powołaniu Komisji, której celem byłoby wspomaganie naszych przedstawicieli przy Parlamencie Studentów RP. Głównie chodziło nam, aby powołana Komisja zwróciła uwagę przedstawicieli Parlamentu na problemy nurtujące uczelnie techniczne. Inicjatywa powstała przy udziale reprezentantów Samorządów: *Politechniki Lubelskiej, Rzeszowskiej i Częstochowskiej*.

Utworzenie takiej Komisji, większość z biorących udział w spotkaniu, uważała za konieczne, widząc w tym przedsięwzięciu jedyny sposób na większe zjednoczenie uczelni technicznych oraz wypracowanie przez nich wspólnego stanowiska. Pierwszym krokiem było przyjęcie Statutu.

Mikołaj Wilk

Gazeta studencka „Palnik”

Gazeta studencka „Palnik” powstała w maju 1999 r. Wydawana jest przez Radę Uczelnianą Zrzeszenia Studentów Polskich Politechniki Lubelskiej, z siedzibą w Domu Studenta nr 3 p. 11, ul. Nadbystrzycka 44 A.

„Palnik” jest miesięcznikiem. Nakład zwiększa się sukcesywnie, z 500 egzemplarzy w wydaniu pierwszym, do 800 obecnie. Powiększa się także objętość oraz zakres tematyczny naszego pisma. Poprawie ulega szata graficzna.

Czasopismo jest redagowane i wydawane przez studentów Politechniki Lubelskiej, i jak dotąd, skierowane głównie do żaków tej uczelni.

Celem wydawania „Palnika” jest głównie funkcja informatorska. Na łamach czasopisma podsumowywane są problemy, z jakimi studenci spotykają się na co dzień w trakcie nauki. Na terenie wszystkich wydziałów rozmieszczone są skrzynki kontaktowe, dzięki którym studenci bez skrępowania mogą mieć styczność z gazetką oraz uczestniczyć w jej powstawaniu.

Podstawowymi blokami tematycznymi są: popularno – naukowy, informacyjny, kulturalny, humor i rozrywka, ogłoszenia i reklamy.

„Palnik” jest najstarszą gazetą wydawaną przez studentów na Politechnice Lubelskiej. Dociera on do największej liczby żaków w uczelni, ponieważ rozprowadzane jest w akademikach oraz bezpośrednio na wydziałach uczelni nieodpłatnie.

Obecnie główny nacisk kładziemy na: zwiększenie nakładu (wiąże się to także z polepszeniem jakości redagowania artykułów, jak i zwiększeniem ilości egzemplarzy), rozszerzenie naszego zasięgu na inne uczelnie (aby zdobyć nowych współpracowników), stworzenie docelowo strony www oraz wprowadzenie nowych bloków tematycznych.

Zaplecze techniczne, potrzebne do edycji pisma, zapewniane jest dzięki uprzejmości Naszej Uczelni.

„Palnik” jest finansowany z dotacji pochodzących od hojnych sponsorów, którzy zamieszczają na naszych łamach reklamy swych firm.

Istnieje również blok ogłoszeń, gdzie studenci umieszczają swoje ogłoszenia bezpłatnie, co przyczynia się do atrakcyjności naszego miesięcznika.

Andrzej Lewicki

Kick-boxing w Politechnice Lubelskiej

W 1986 roku na Politechnice Lubelskiej powstał *Studencki Klub Kick-Boxing działający przy RU ZSP PL*, który od roku 1991 funkcjonował jako koło sportowe działające w Politechnice Lubelskiej. Natomiast od 23.04.1998 roku istnieje nowe stowarzyszenie: *Sportowy Klub Kick-Boxing Politechniki Lubelskiej*.

Kick-Boxing bazuje na technikach nożnych wywodzących się z Taekwondo i Karate, które zostały wzbogacone o techniki ręczne z boksu. Technik bokserskich w klubie nauczał utytułowany lubelski bokser z lat 50-tych **Henryk Kukier**. Połączenia technik nożnych z bokserskim dokonał współtwórca klubu (student PL wydziału elektrycznego w latach 1982-1987), instruktor, egzaminator i sędzia kick-boxingu **Tadeusz Poljański**. Pełni on również funkcję prezesa klubu oraz działa w Polskim Związku Kick-Boxingu.

Lubelscy kickbokserzy są znani w całej Polsce. Pierwsze srebrne medale dla klubu zdobył w roku 1990 **Tomasz Olesiejuk**. W swojej karierze sportowej zgromadził 3 srebrne i jeden brązowy medal. Tomek walczył w każdej formule tj. semi-, light-, i full-contact.

Semi-contact – walka odbywa się na planszy o wymiarach 8x8 m i jest to podobna do szermierki tylko, że za pomocą lekkich i szybkich ciosów rękami i nogami zadawanych na dozwolone miejsca. Zawodnicy walczą w 8 kategoriach wagowych. Walka trwa dwie rundy po 2 minuty, jest przerywana po każdej udanej akcji i wówczas za celne trafienia przyznawane są punkty. Wygrywa zawodnik, który zbędzie więcej punktów.

Light-contact – walka podobnie jak w semi- odbywa się na planszy tylko nie jest przerywana. Po zakończeniu każdej rundy oceniana jest przez sędziów. Wygrywa zawodnik, który w ogólnej ocenie sędziów okaże się lepszy.

Full-contact – walka odbywa się na ringu w 10 kategoriach wagowych. Ciosy zadawane są z pełną siłą w dozwolone miejsca trafień (powyżej pasa przód i bok tułowia oraz w głowę). Walkę można wygrać poprzez nokaut lub na punkty.

Najwięcej medali dla klubu zdobył **Jacek Puchacz** (obecnie absolwent PL), który w swoim dorobku ma 1 srebrny i 4 brązowe z Mistrzostw Polski w wersji light- i full-contact oraz **brązowy medal z Mistrzostw Europy Kick-Boxing Light-contact**, które odbyły się w listopadzie 1998 roku w Leverkusen. Jacek za tak dobre wyniki otrzymuje stypendium sportowe.

Dla klubu szczególnie udany był rok 1998. Zawodnicy zdobyli **5**

medali na Mistrzostwach Polski Kick-Boxing. W wersji light-contact: srebrny medal – **Marek Soboń**, a brązowe medale – **Michał Gieroba** i **Jacek Puchacz**, który zdobył również brązowy medal i Puchar Polski w wersji full-contact. W tej formule brązowy medal zdobył też **Grzegorz Adamczyk**.

Brązowe medale dla klubu zdobywali również: **Marcin Szymajda** oraz **Artur Flis** (obecnie student PL). W klubie wyszkoliło się 8 instruktorów kick-boxingu oraz 4 sędziów. Klub zorganizował trzy turnieje strefowe (1990, 1991 i 1995r.), Mistrzostwa

Polski Juniorów i Kobiet Kick-Boxing Semi-Contact (1991r.) oraz Mistrzostwa Strefy Wschodniej Kick-Boxing Light-Contact (1996r.).

Mistrzostwa Strefy Wschodniej w wersji light-contact odbyły się **16 maja 1999 roku w hali sportowej Politechniki Lubelskiej**. Zapraszamy na treningi, które prowadzimy w SP nr 35, ul. Wajdeloty 12 oraz w siłowni PACO, ul. Podwale. Bliższe informacje: tel. 0-501 179430.

Zespoły muzyczne Politechniki Lubelskiej

O tym, że muzyka, zwłaszcza rockowa nie zna granic i dociera do studentów PL, świadczą jej kolejne fale w wykonaniu plejady solistów i zespołów muzycznych uczelni.

Przychylność władz uczelni, jej wyrozumiałość dla zainteresowań młodzieży formą muzyki nie znoszącej zastoju, sprawiło to, że działalność zespołów oraz ich osiągnięcia, stały się osobnym rozdziałem ruchu artystycznego Politechniki Lubelskiej.

Nic dziwnego, że pierwszy zespół wokально-instrumentalny powstał już w maju 1975 roku. To tutaj, swoje pierwsze kroki stawiała uznana obecnie gwiazda muzyki rockowej - Beata Kozidrak, która już w roku następnym występowała z tym zespołem główną nagrodę ufundowaną przez Rektora Wyższej Szkoły Technicznej w Koszycach (Czechosłowacja).

Dlaczego właśnie tam? Ponieważ Koszyce w roku 1976 były gospodarzem Festiwalu Pieśni Zaangażowanej. Festiwałe z takim szyldem, będące odbiciem zachodnich imprez protest-son-gów, propagowano powszechnie (dla „równowagi sił”) w krajach ówczesnej wspólnoty socjalistycznej.

Trop czechosłowacki okazał się pomyślny również dla Barbary Paneckiej, która z zespołem na podobnym festiwalu (tym razem w obsadzie międzynarodowej) uzyskała drugą nagrodę oraz wyróżnienie za interpretację.

Lata 1980-81 to czas trzeciego z kolei zespołu Politechniki Lubelskiej, który jako sekcja rytmiczna towarzyszył uznanym solistom krajowym (K. Sienkiewicz, S. Kozłowska, B. Ładysz i inni).

W roku 1984, wspomniana wcześniej wokalistka (tym razem grupy „Navis”) - Barbara Panecka, sięgnęła po główną nagrodę im. Anny Jantar w koncercie „Debiuty” XXI Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu.

Na lata 1984-1992, przypada okres działalności grupy „Blues Anex”, która dotarła na szczyty w krajowych konfrontacjach zespołów blues-rockowych (finały imprez - Wrocław Blues 87

oraz II Ogólnopolskie Spotkania Bluesowe pod nazwą Blues Fest 89 w Jeleniej Górze, w gronie pięciu najlepszych grup bluesowych z kraju).

Kolejne fale muzyki rockowej, wraz ze wzrostem studenckiego poczucia humoru, znalazły wyraz w następnych formacjach muzycznych uczelni lat 90-tych.

Były nimi popularne zespoły o nazwach: „Gala Kumpels Experience”, „Zbój Wasyl” (frontman tej grupy występował zawsze z maczugą), „Raable” (Wyrutki), „Kukuryku” oraz „Tequila”. Wszystkie z nich były minimum laureatami Miejskiej Sceny Amatora a „Raable” i „Tequila” - laureatami Ogólnopolskiego Przeglądu Zespołów Wyższych Uczelni.

Z wymienionych składów najbardziej żywotna okazała się „Tequila” - formacja wokально-instrumentalna utrzymująca się w stylistyce głównego światowego nurtu rocka (metal, trash). Po zmianie składu jest ona kontynuacją historii zespołów muzycznych Politechniki Lubelskiej.

To tylko suche i wybrane fakty z dwudziestoczoletniego dorobku zespołów. Pod tym kryją się setki prób i koncertów pełnych emocji i wzruszeń. Tworzyła tę historię wielka rzesza utalentowanych wokalistów oraz instrumentalistów.

To oni, częstokroć swą młodzieńczą szczerością i otwartością dawali wyraz protestu młodej generacji przeciwko zakłamanemu tego świata. Często zewnętrznie i niekorzystnie odbierane przez otoczenie pozory, jak; wygląd, sposób bycia, agresywne teksty i brzmienie na estradzie, przesłaniały prawdziwy obraz jednostek, skądinąd bardzo wrażliwych. Społeczne koncerty, wspieranie akcji charytatywnych są także ciągle aktualną formą owej wrażliwości.

Każdy skład osobowy to różne indywidualności, to nowa stylistyka, nowe trendy wykonawcze. Wszystko to pozwala z nadzieją patrzeć w przyszłość.

Zbigniew Zastawny

AKADEMICKI CHÓR POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

Od Wielkanocy do...

Opowiem Wam krótko o ważnych dla Akademickiego Chóru Politechniki Lubelskiej wydarzeniach, które miały miejsce w ciągu ostatniego roku, czyli od zeszłych Świąt Wielkanocnych. Treść niniejszego artykułu nie będzie niestety oparta na pokazaniu indywidualnych przeżyć chórzystów, na czym z pewnością straci koloryt opisu. Proponuję jednak spróbować dać się ponieść duchowi zespołowych doznań.

Jedną z najważniejszych atrakcji w życiu zespołu artystycznego są wyjazdy na koncerty i konkursy, zwłaszcza zagraniczne. Od 20 do 30 kwietnia 1998 roku chór miał przyjemność odbyć wyprawę do Grecji, na wyspę Rodos. Na tej, najdalej na wschód położonej greckiej wyspie odbywał się II. Konkurs Muzyki Chóralnej i Ludowej. Pomijając atrakcje, jakich dostarczyła chórzystom podróż autokarowo-promowa, udał się również występ konkursowy. Zdobyliśmy dzięki niemu brązowy medal w kategorii chórów mieszanych z utworem obowiązkowym. Profitów ani prestiżu jakoś nam od tego specjalnie nie przybyło, ale mieliśmy satysfakcję z nieźle wykonanej roboty. A kolor

nieba i mórz południowych, widziany wiosną, pozostanie w pamięci.

Sezon artystyczny 1998/99 w Lublinie dla chóru łączy się nierozdzielnie z Filharmonią Lubelską. I vice versa –sezon filharmonii łączy się ściśle z naszymi występami. Tak się bowiem składa, że wszystkie (!) koncerty oratoryjne, czy ogólnej chóralne, oprawiane są przez Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej. Czasem są to występy „solowe”, ale w większości wypadków z towarzyszeniem jednego lub dwóch chórów lubelskich. Przyjemnością i wielkim wyzwaniem było dla nas wykonanie *Oratorium na Boże Narodzenie* J.S. Bacha wspólnie z Chórem Kameralnym Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego i oczywiście orkiestrą filharmonii. „Oba chóry (...), przygotowane bez zarzutu, satysfakcjonujące intonacyjnie i perfekcyjnie technicznie, interpretacją dowiodły znajomości Bacha i pokory wobec niego” (*Kurier Lubelski*, 23.12.1998). „Pięknie przygotowany Chór Politechniki Lubelskiej i Kameralny Towarzystwa Muzycznego popisał się polifonią

Tequila

„Mówisz, że jazz band jest dziki? Że gra jak wichur i że Cię przeraża? To minie! Nuty życia czyż nie są dzikie? Życie jest zamęttem i krzykiem. Przecież przyszliśmy na świat wśród takiej muzyki”

W. Szymborska

Ta znakomita i uniwersalna definicja muzyki, będącej odbiciem „zamętu i krzyku” współczesnego świata, dotyczy także każdej kolejnej fali muzyki rockowej.

Forma dźwiękowego protestu, uznanej już w lubelskim regionie „metalowej” grupy „Tequila” odbierana jest różnie, o czym świadczą recenzje prasowe z jej występów.

Najśmieszniejsza:

„...Tequila grała tak głośno, że spadały obrazy ze ścian...”
recenzja w jednej z lubelskich gazet
po koncercie w „Czarciej Łapie” w Lublinie

Najsympatyczniejsza:

„W rock klubie Koyot odbył się w piątek kolejny koncert. Tym razem zagrała lubelska formacja Tequila. Mimo, że nie są zawodową kapelą i grają głównie dla przyjemności, ich koncert był w pełni profesjonalny zarówno w wykonaniu jak i brzmieniu. Doceniła to doskonale bawiąca się publiczność, która szczerze wypełniła zakamarki klubu.

Zespół w obecnym składzie istnieje już od 5 lat i jest związany z Politechniką Lubelską. (...)”

(jack) - Kurier Lubelski (dodatek muzyczny), 27.10.1997

Być może ta recenzja a także niepowtarzalna atmosfera klubu sprawiły, że „Tequila” polubiła Rock Klub „Koyot”. Niewykluczone także, że nazwa grupy zainspirowała również niektórych tamtejszych bywalców do spróbowania wyskokowego

Rock Klub „Koyot”, koncert „Ostra pomoc”, styczeń 1999 r.

„wyciągu z kaktusa” i pojawienia się tam meksykańskich kapeluszy z dużymi rondami.

Czego by się nie rzekło, rezultatem mariażu grupy z klubem było następujące chwalebne wydarzenie: 22 stycznia 1999 roku występ „Tequili” w koncercie pod nazwą „Ostra pomoc” na rzecz Domu Opieki dla dzieci niepełnosprawnych.

Atmosfera koncertu była gorąca jak meksykański klimat. Dochód z tego wieczoru przeznaczony został na zakup sprzętu rehabilitacyjnego.

Należy mieć nadzieję, że to wydarzenie wsparte nagrywaną obecnie płytą, zapowiada powrót zespołu Politechniki Lubelskiej na estrady regionu w wersji „Tequila-2”, na dłużej.

Zbigniew Zastawny

P.S. Więcej informacji o zespole można znaleźć w serwisie internetowym „Tequila ZONE” pod adresem
„<http://www.tequila.lublin.pl>”

„Oratorium na Boże Narodzenie”, Filharmonia Lubelska, grudzień 1998 r.

mistrza Jana Sebastiana. Piękna robota” (*Życie Muzyczne*, 1/2 1999). Myślę, że powyższe wypowiedzi w pełni oddają wynik naszych wysiłków.

Po raz kolejny, jako najwytrwalsi z lubelskich wykonawców, braliśmy udział w kolejnej prezentacji *IX Symfonii* Ludwika van Beethovena w styczniu tego roku. Utwór jest przykładem

swoistej muzyki pop wśród dzieł klasycznych, ale jednocześnie stanowi ekstremalne wyzwanie dla techniki i kondycji śpiewaków. Mimo to, i równocześnie dzięki temu, jest zaszczytem i przyjemnością wykonanie go po raz czwarty lub piąty przed lubelską publicznością. Dla niej, miejmy nadzieję, było to równie niezwykle przeżycie, zwłaszcza, że recenzentka *Gazety w Lublinie* pisze, iż chóry zostały świetnie przygotowane, a w *Życiu Muzycznym* czytamy, iż chóry „zabrzmiały przekonująco, z głębokim wyrazem i uczuciem”.

W ostatnim tygodniu przed Wielkanocą 1999 roku chór stał się uczestnikiem nowej, w swoim dwudziestokilkuletnim żywocie, formie artystycznej. Wzięliśmy udział w wystawieniu w Filharmonii Lubelskiej „*Godzinek*” autorstwa Rainera Marii Rilkego do muzyki Piotra „Kuby” Kubowicza. Jest to poetyckie przedstawienie firmowane przez „Piwnicę pod Baranami”, metoda na rekolacyjną refleksję wielkopostną. W ten sposób zespołowi udaje się uprawiać różne odmiany śpiewu chóralnego, spotykać artystów zarówno scen filharmonicznych, operowych jak i „piwnicznych”. Różnorodność, profesjonalizm artystyczny i... dobre towarzystwo – oto co nas przywiąza i trzyma w silnej więzi.

Marcin Opaliński

Całkiem dobrze tańczą na politechnice

Grupa Tańca Współczesnego, istniejąca przy Politechnice Lubelskiej, silny nacisk kładzie zarówno na rozwój swoich tanecznych zdolności, jak i krzewienie tej formy tańca w naszym regionie. Sama Grupa i jej choreograf Hanna Strzemięcka (magister budownictwa pochodzący z naszej politechniki) zaliczani są do grupy czołowych, profesjonalnych artystów w naszym kraju, jak i poza jego granicami. Uznanie to owocuje częstymi zaproszeniami Grupy na międzynarodowe festiwale i prezentacje. Zaznaczyć tu należy, że od czterech lat (również i w bieżącym roku) Grupa zdobywa główne wyróżnienia na Międzynarodowych Prezentacjach Współczesnych Form Tanecznych w Kaliszu, gdzie posiada już swoją publiczność.

Po niedawnym koncercie zespołu w Zielonej Górze napisano o nich:

„Kolejnym gościem „Zbliżeń” — cykl spotkań z tańcem współczesnym (...) — była Grupa Tańca Współczesnego Politechniki Lubelskiej. Pod tą nazwą kryje się jeden z najlepszych dziś zespołów. Amatorskich?...

Daj Boże, profesjonalistom takiego amatorstwa, które prócz biegłości w sztuce, zawiera tę szczególną energię świeżości, jaką się traci, nabywając zawodowej rutyny.”

Danuta Piekarska „Gazeta Lubuska”

Tancerze z politechniki nie ograniczają się jednak tylko do występów poza Lublinem. Wraz ze swoją choreograf pragną zaszcześcić pasję tańca mieszkańcom naszego miasta. Organizują doroczne imprezy, które na stałe wpisały się już

w kalendarz wydarzeń artystycznych miasta. Są to: Koncert Charytatywny na Rzecz Pacjentów Kliniki Onkologii i Hematologii Dziecięcej Akademii Medycznej w Lublinie i listopadowe Lubelskie Spotkania Teatrów Tańca.

W czasie koncertu charytatywnego Grupa prezentuje efekty swojej pracy z ostatniego roku. W ubiegłym roku za pośrednictwem choreografa Stanisława Wiśniewskiego nawiązano kontakt z INSA (wyższa uczelnia techniczna w Lionie we Francji), doprowadzono do wymiany artystycznej i w wiosennym koncercie wziął udział tamtejszy zespół tańca współczesnego. Artyści politechniki zrewanżowali się w ten sam sposób występując we wspólnym koncercie z kolegami z Francji w Lionie. Odbyło się również spotkanie rektorów obydwu uczelni. Otwarto w ten sposób realną szansę kontynuacji współpracy i wymiany międzynarodowej również w sprawach pracy naukowej.

Lubelskie Spotkania Teatrów Tańca, których twórcą jest pani Hanna Strzemięcka posiadają rangę spotkań światowych. Przybywają na nie choreografowie i tancerze najwyższej klasy. Zespoły są tak dobierane, aby lubelski widz miał okazję poznać najróżniejsze techniki, style i kierunki rozwoju tańca współczesnego. Forma ta przypadła do gustu naszej widowni i każdy ze spektakli podczas II LSTT cieszył się dużym zainteresowaniem, któremu nie mogła poddać sala widowiskowa Lubelskiego Centrum Kultury.

„Jeżeli pierwsze Lubelskie Spotkania Teatrów Tańca pokazały, że taniec współczesny już w Polsce istnieje, to tegoroczne zaświadcza, że poszczególne zespoły coraz skuteczniej poszukują własnego języka — rozwijają się.

Z małego, zaimprovizowanego festiwalu w ciągu roku zrobił się pięciodniowy, bardzo interesujący międzynarodowy taneczny maraton.”

Mirosław Haponiuk „Gazeta Wyborcza”

Oczywiście nie są to jedyne występy Grupy w naszym mieście. Spektakle Grupy, zapraszanych gości i prowadzone przez nich warsztaty organizowane są w ciągu całego sezonu. A co poza sezonem? Czy tancerzy ogarnia letnie rozleniwienie? Jasne, że nie. W wakacje uczą się tańca u innych instruktorów wyjeżdżając na warsztaty — najważniejsze odbywają się w Bytomiu. Zdarza się też, że o współpracę z naszymi tancerzami poproszą zagraniczni choreografowie, co miało miejsce w ubiegłym roku: do udziału w projekcie Polska — USA zaprosił jednego z naszych tancerzy choreograf Joe Alter, a Jennine Willet — tancerka i choreograf pochodząca również z Ameryki zbudowała na lubelskich tancerzach spektakl pt. „Portret”. To nie wszystko. W drugiej połowie sierpnia spotykają się na 2-tygodniowym obozie szkoleniowym w Gardzienicach, na którym goszczą tradycyjnie już dyrektora Śląskiego Teatru Tańca — Jacka Łumińskiego.

Wspomnieć jeszcze trzeba, że żadna z czynności wykonywanych przez członków grupy, a związana z tańcem nie jest obowiązkowa.

Piotr Wolszczak

Gala Taneczna - Politechnika Lubelska '99

To niesamowite widowisko mamy już za sobą.

Wielką pasją członków Zespołu Tańca Towarzyskiego Politechniki Lubelskiej „GAMZA” jest organizacja Ogólnopolskiego Turnieju Tańca Towarzyskiego o Puchar J.M. Rektora Politechniki Lubelskiej. W tym roku połączony on został z Grand Prix Polski w Stylu Standard.

Hala Sportowa przy ul. Nadbystrzyckiej wyglądała inaczej – girlandy balonowe, kwiaty, reflektory... elegancja tańca towarzyskiego. Ponad 60 par rywalizowało o puchary J.M. Rektora PL w klasach B, A, S.

Oficjalnego otwarcia dokonał J.M. Prorektor Prof. Tadeusz Janowski, natomiast Grand Prix Polski zaszczylił swoją obecnością J.M. Prorektor Prof. Edward Śpiewła.

Ale pasja to nie wszystko. Być może w roku 2000, roku jubileuszu XXX lecia działalności „Gamzy” spotkamy się na Mistrzostwach Polski Formacji, nie w roli organizatorów, ale jako uczestnicy. Przedtem czekają nas Mistrzostwa Okręgu poprzedzone ciężkimi treningami.

A jak wypowiadają się „Gamziacy”:

* „...Taniec jest czymś bardzo pięknym, a praca nad ciałem, gestem i krokiem daje mi dużo radości, uczucie odlotu od rzeczywistości...”

* „...Mimo, że czasami próby bywają bardzo wyczerpujące, „GAMZA” daje mi odpoczynek, ale nie ten fizyczny - ten psychiczny. Pozwala się oderwać od tego codziennego, szarego życia i pozwala się zrelaksować...”

* „...Gamza - to taki taniec, że och, och, och!...”

* „...To jest to!...”

Za nami Juwenalia '99. Koncerty, pokazy oraz inne formy prezentacji tańca towarzyskiego w wykonaniu Zespołu Tańca Towarzyskiego Politechniki Lubelskiej „GAMZA”. Dziękujemy za wspólne przeżycia.

Piotr Robert Mochol

Na dwóch kółkach

Może nie wszyscy wiedzą o tym, że w podziemiach Domu Studenta nr 3 mieści się Akademicki Klub Turystyki Rowerowej Politechniki Lubelskiej „Wentyl”. Klubem tym z ramienia uczelni opiekuje się pani Danuta Grzywna-Gągoł. Prezesa klubu jest student V roku WIBiS Robert Raczynski.

Przez szereg lat działalności klubu było organizowanych wiele rajdów i kilkudniowych wyjazdów. Odbył się między innymi dwutygodniowy rajd po Mazurach oraz po wybrzeżu.

W ubiegłym roku odbyły się wyjazdy nad Zalew Zemborzycy i okolice Lublina. Wakacje spędziliśmy w Bieszczadach. Sezon rowerowy zakończyliśmy ogniskiem oraz pieczeniem barana w Palikijach.

Wiosna to czas wyjazdów weekendowych na tereny Wyżyny Lubelskiej, gdzie do największych atrakcji krajobrazowych należy Płaskowyż Nałęczowski z licznymi wąwozami oraz dolina Wieprza. Najciekawsze miejsce pod względem krajobrazowym stanowi zespół urbanistyczny Kazimierza Dolnego, który od lat upodobał sobie artyści. Do interesujących zabytków, które chcemy odwiedzić w tym roku, należą też pałace w Kozłowie i Puławach. *A.K.T.R. PL.*

„WENTYL” planuje zorganizowanie rajdu po Roztoczu

W naszym klubie istnieje możliwość wypożyczenia przez każdego studenta naszej uczelni sprzętu turystycznego.

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w imprezach organizowanych przez *A.K.T.R.PL* „WENTYL”.

Robert Raczynski

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

ILE KOSZTUJE BIBLIOTEKA ?

Zgodnie z Ustawą biblioteki należą do instytucji, które świadczą swoje usługi za darmo. Mimo, że stanowią istotną część budżetu nie są ukierunkowane na zysk i przyjęło się, w zasadzie od zawsze, że muszą one po prostu kosztować. Kiedy zastanawiano się nad efektywnością bibliotek obszar zainteresowań ograniczał się dotychczas do oceny jakości i stopnia wykorzystania zasobów. Zatem efektywność mierzono stopniem zaspokojenia potrzeb użytkownika. Znakiem czasów dzisiejszych jest to, że zaczyna się mówić o mierzeniu efektywności bibliotek w oparciu o analizę danych ekonomicznych. Można tu mówić o dwóch sposobach spojrzenia na efektywność kosztową instytucji non profit.

1. Porównanie aktualnego produktu z maksymalnym, jaki dałoby się uzyskać przy ustalonych nakładach czynników występujących w bibliotece.
2. Porównanie faktycznie poniesionych kosztów z najmniejszym, przy którym można byłoby uzyskać ustalony produkt.
3. Porównanie ściśle określonych usług bibliotecznych (w tym wypadku wypożyczeń) na poszczególnych odcinkach pracy przy wyliczeniu ich średniego kosztu.

Bibliotekę możemy potraktować, dla naszych obliczeń, tak jak zakład produkcyjny, który ma określone czynniki produkcji i produkt finalny. Czynniki produkcji to:

- czynniki zmienne: liczba personelu bibliotecznego wydatki na zakup książek czasopism i materiałów powierzchnia użytkowa pomieszczeń bibliotecznych
- ceny czynników zmiennych: średnia płaca bibliotekarzy średnie ceny zakupionych książek, czasopism i materiałów czynsze i inne opłaty
- kapitał stały: liczba miejsc w czytelniach, liczba sprzętu komputerowego wyposażenie stanowisk

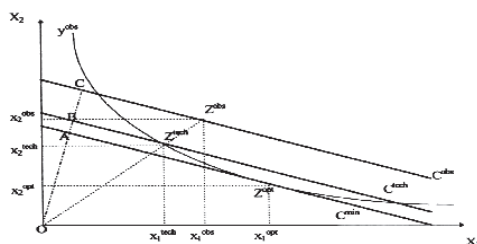
Produktem finalnym dla bibliotek jest:

- liczba czytelników
- ilość wypożyczeń
- liczba odwiedzin

Przy zastosowaniu jednakowych, ściśle oznaczonych kryteriów dających się wpisać w działalność biblioteczną, porównania takie stosować można do czytelnia i wypożyczalni bibliotecznych.

Dla obliczenia efektywności kosztowej ma zastosowanie wykres dekompozycyjny opracowany przez Annę i Jacka Osiewalskich.

Służył on pierwotnie do obliczeń dla instytucji komercyjnych i został dostosowany dla potrzeb bibliotecznych.

$$\ln C_i = \beta_0 + \beta_1 \ln y_{i1} + \beta_2 \ln y_{i2} + \beta_3 \ln k_{i3} + \beta_4 \ln w_i + v_i + u_i$$

$$C_i = f(Y_i, w_i, K_i; \beta) e^{(v_i + u_i)} \quad \text{dla } i=1, \dots, n$$

Analiza tego wykresu wskazuje na opracowanie najlepszej „technologii bibliotek” tak by uzyskać jak najmniejszą dekompozycję kosztową. Oczywiście jest, że im więcej czynników podlega analizie, tym precyzyjniejsza jest diagnoza kosztów. Analiza działalności bibliotek wykazuje malejący efekt w skali, związany ze zwiększeniem nakładów czynników zmiennych. Mamy do czynienia z malejącym efektem skali. Przyjmuje się, że największą efektywność daje wzrost miejsc liczby w czytelniach, i tak wzrost tej liczby o 1% umożliwia redukcję kosztów o 0,54%. Oczywiście poza poprawą parametrów „technicznych” istotną rolę odgrywają czynniki takie jak: adekwatność księgozbioru, łatwy dostęp do biblioteki, przyjazne otoczenie personelu. Powyższy schemat zastosowano do analizy siedmiu działów biblioteki, w których udostępnia się materiały biblioteczne, one bowiem dają wymierną usługę, którą wcześniej nazwano produktem.

I tak w poszczególnych jednostkach bibliotecznych efektywność kosztowa przedstawiała się następująco:

Wypożyczalnia:	A = 0,36
	B = 0,44
	C = 0,48
	D = 0,56
	E = 0,69
	F = 0,69
	G = 0,73

Zestawienie powyższych danych wskazuje już przy pierwszym oglądzie na duże możliwości poprawy efektywności kosztowej, w niektórych wypadkach nawet o ok. 30%. Wartość każdego z tych wskaźników karze przyrzeć się działalności poszczególnych agend biblioteki pod kątem wykorzystanych i niewykorzystanych możliwości. Cykliczne powtarzanie analizy efektywności kosztowej pozwoli jeszcze bardziej zobiektywizować ocenę działalności poszczególnych agend biblioteki.

Innym ważnym wskaźnikiem ukazującym racjonalność ponoszonych kosztów na działalność biblioteki jest ustalenie średnich kosztów wypożyczeń. Jest to obliczenie dość proste. Całość kosztów prowadzenia biblioteki dzielimy przez liczbę wypożyczonych książek. Dla Biblioteki Politechniki Lubelskiej średnia wynosi 25.10 zł. przy średniej cenie zakupionej książki wysokości 37 zł. Jest oczywiście, że im większa jest różnica między tymi dwiema wielkościami, tym jest lepiej. Trudno powiedzieć, w którym miejscu jest punkt krytyczny wielkości średniej, której przekroczenie wskazuje na nieopłacalność prowadzenia biblioteki. Możemy sobie bowiem wyobrazić teoretycznie taką sytuację, że taniej będzie kupować użytkownikom książki, niż im je wypożyczać. Uwzględniając także inne obszary działalności biblioteki (informacja, wymiana międzybiblioteczna, działalność wydawnicza, tworzenie baz danych, itp.), wydaje się, że osiągnięcie połowy średniej ceny książki, jako kosztów wypożyczenia, jest sygnałem, alarmującym, że należy szukać bardzo radykalnych środków uzdrawiających tę sytuację.

Podobnym obliczeniom kosztowym poddano wymienione wyżej wypożyczalnie, z tym że dla każdej z nich wyliczono precyzyjnie koszty ich utrzymania: uposażenie osób, czynsze, amortyzacja sprzętu, nabyte wyposażenie, wartość zakupionych książek i czasopism. Każdą z tych wielkości przemnożono przez współczynnik 1,7, bowiem każda z agend udostępniania w bi-

biotece ma swoje zaplecze w postaci takich działów, jak: gromadzenie, opracowanie, dział komputeryzacji, administracja biblioteki, itp. Przy aboslutnie obiektywnych kryteriach średnie koszty wypożyczeń przedstawiają się następująco:

Wypożyczalnia	A = 78,30 zł
	B = 33,00 zł
	C = 16,70 zł
	D = 19,40 zł
	E = 11,00 zł
	F = 8,60 zł
	G = 8,90 zł

Zestawienie ze sobą obu wyliczeń pokazuje, że w zasadzie zarówno jeden sposób obliczeń jak i drugi wzajemnie się dopełniają i potwierdzają pozytywną lub negatywną ocenę działalności poszczególnych jednostek bibliotecznych.

W swojej dotychczasowej praktyce bibliotekarskiej nie spo-

tkalem kierownika biblioteki, który oceniałby budżet swojej biblioteki jako wystarczający na prowadzenie jej działalności. W zasadzie każda wielkość przyznana bibliotece oceniana była jako zbyt mała. Rzeczywiście trudno stwierdzić, czy określona wielkość budżetu to dużo czy mało, zwłaszcza gdy apetyty na zakup książek, czasopism, sprzętu są bardzo duże. Ponad wszelką jednak wątpliwość można już próbować ocenić czy przeznaczone środki dają satysfakcjonujący produkt po kosztach racjonalnych, czy też środki te są marnotrawione. Nawet jeśli jeszcze jakiś czas, zarówno w środowisku bibliotekarskim, jak i w jego otoczeniu będzie panować przekonanie, że biblioteka po prostu musi istnieć, to „sponsorzy biblioteki” - może to być rektor, minister, podatnik - coraz częściej zaczną pytać o racjonalność kosztową usług bibliotecznych, i na ten czas musi być dobrze przygotowane przede wszystkim środowisko bibliotekarskie.

Ryszard Bania

TECHNIKA W STARODRUKU

Wyrafinowany poziom i olbrzymia rola, jaką odgrywa we współczesnym świecie technika powoduje, że wzrasta zainteresowanie jej początkami. Badanie historii techniki współgra z modną dziś fascynacją powrotu do źródeł.

Wystawa zorganizowana przez Bibliotekę Główną Politechniki Lubelskiej miała na celu ukazanie zabytków polskiego piśmiennictwa technicznego od jego początków, tj. od połowy XVI do XVIII wieku. W Polsce zachodziły wówczas duże zmiany ekonomiczne i kulturalne, a piśmiennictwo techniczne znalazło swe oparcie na podstawach naukowych. Prezentowane starodruki to najczęściej pierwsze wydania tych dzieł.

Wiedza techniczna przekazywana była dawniej pokoleniom bez pośrednictwa pisma, stanowiąc często rodzaj umiejętności pilnie strzeżonej. Duży wpływ na rozwój techniki miało doskonalenie sztuki wojennej, a także powstanie na terenie Polski szkół elementarnych.

Uroczystego otwarcia wystawy dokonali Dyrektor Biblioteki Główniej PL mgr Ryszard Bania i rektor prof. Kazimierz Szabelski.

Charakterystyczną cechą niemal wszystkich dzieł jest połączenie praktyki z etyką wykonywania zawodu oraz wiedzą i cechami, jakie powinien posiadać inżynier. Stawiano wobec niego nie tylko wymagania, ale też nobilitowano pozycję w społeczeństwie i odpowiednio wynagradzano. Trzy zatem komponenty: język techniki, wiedza techniczna i etyka zawodu stały się materia-

prezentacji na tej wystawie. Pokazano łącznie 57 starodruków z polską proveniencją. Przynajmniej kilkanaście z nich to prawdziwe zabytkowe skarby.

Najstarszym dziełem była książka Jana z Łańcuta „Algorithmus”, wydana w Krakowie w 1542 r., którą uważa się za pierwszą pozycję matematyczną na terenie Polski. Dużym zainteresowaniem zwiedzających cieszyły się dzieła Stanisława Solkiego, jak np. „Geometra polski, to jest nauka rysowania, podziału, przemienienia i rozmierzania linii, angłów, figur i brył pełnych”, traktowana jako przykład użycia polskiego języka technicznego po raz pierwszy oraz „Architekt polski”, w której w formie „zabaw” omówione są niektóre zagadnienia mechaniki.

Przykładem publikacji związanych z techniką wojskową była książka Adama Freytaga „Architektura militaris nova et aucta” pochodząca z XVII w. Praca ta tłumaczona na język niemiecki i francuski, przez dziesięciolecia służyła w Europie, jako podstawowy podręcznik z dziedziny budowy umocnień. Równie oryginalnym dziełem była trzytomowa „Nauka artylerii” Józefa Jakubowskiego, obejmująca ok. 1300 stron i ok. 65 tablic z rysunkami technicznymi. Dostarcza ona wiedzy m.in. z zakresu historii artylerii, budowy armat, technice strzelania, pracach oblężniczych oraz technologii materiałów, świadczącej o wielkim wzroście wiedzy technicznej w Polsce. Dzieło kończy obszerny „Słownik artyleryczny”. Znaczną część wśród starodruków stanowiły przykłady opisu techniki cywilnej, w szczególności zaś budownictwa. Należały do nich: „Architektura cywilna” Wacława Sierakowskiego, „Budowanie wiejskie dziedzicom dóbr i posesorom, toż wszystkim jakażkolwiek zwierzchność po wsiach i miasteczkach mających, do uwagi i praktyki podane” Piotra Świtkowskiego, „Sztukę budowniczą na swoje porządki podzieloną” Józefa Rogalińskiego, a także książkę wybitnego architekta Piotra Aignera „Nowa cegielnia wynalazku Imci Pana Aignera, architekta warszawskiego”. Obejrzeć można było także książki omawiające technologie produkcji płótna Inianego, wydobywania i warzenia soli, czy wypalania węgla.

Mam nadzieję, że dostarczyła ona nie tylko wzruszeń estetycznych, ale przede wszystkim przybliżyła lub poszerzyła wiedzę o rozwoju techniki w Polsce.

Ryszard Bania

Nowości wydawnicze

Rok wydania 1999

- Brzeziński M.: **Sterowanie produkcją**
- Burdzy J.: **Tablice statystyczne**
- Dolińska M.: **Zarządzanie marketingowe**
- Dziadko D. (red.): **Laboratorium chemiczne. Materiały do ćwiczeń**
- Dziubiński M., Ocioszyński J., Walusiak St.:
Elektrotechnika i elektronika samochodowa
- Flaga A.: **Mechanika budowli**
- Guziak T., Kamińska A., Pańczyk B., Sikora J.:
Metody numeryczne w elektrotechnice
- Karcz Z.: **Geometria wykreślna**
- Król M., Kondratczyk A., Tur W.: **Przykłady napraw i wzmocnień konstrukcji budowlanych betonem ekspansywnym**
- Krzowski Z.: **Mineralogia i petrografia dla inżynierów drogownictwa i budownictwa**
- Lutek K.: **Obrabiarki I**
- Lutek K.: **Obrabiarki II do gwintów i urządzeń**
- Manek A.M.: **Wartościowanie własnej sytuacji życiowej przez bezrobotnych**
- Mieczkowski M.: **Analiza warunków utraty stateczności wybranych układów jako źródeł wysokoenergetycznych wstrząsów nad zrobami**
- Murawski K.: **Fizyka. Podstawowe definicje i pojęcia**
- Pawłowski A.: **Odpowiedzialność człowieka za przyrodę**
- Popko H., Popko R., Komsta H., Hys L.:
Teoria i konstrukcja maszyn przemysłu spożywczego
- Puszkarski T., Puszkarski L., Pawłowski A.: **Ekologia dla inżynierów**
- Wójcik W.: **Podstawy konstruowania**
- Zaleski K., Łozak M.:
Laboratorium obróbki wiórowej ściernej i erozyjnej
- Żukowski P.: **Półprzewodniki ze skokowym mechanizmem przenoszenia ładunków**
- Żurawiecki J.: **Nieliniowe funkcje cykliczne**

Punkty sprzedaży:

Księgarnia Techniczna
ul. Nadbystrzycka 38
20-618 Lublin

Ośrodek Rozpowszechniania
Wydawnictw Naukowych PAN
Ekspozytura w Lublinie
Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5

Prowadzimy również sprzedaż wysyłkową
- zamówienia kierować na adres Wydawnictwa:

ul. Bernardyńska 13
20-950 Lublin
tel. (0-81) 538 11 67 (68, 69, 70)
fax (0-81) 532 99 18
e-mail: wydgraf@rekt.pol.lublin.pl.

Teresa Staniak

Teksty napisali lub opracowali do druku:

- Ryszard Bania*, Dyrektor Biblioteki Głównej
- Iwona Czajkowska*, Rzecznik Prasowy
- Marzenna Dudzińska*, adiunkt w Katedrze Inżynierii i Ochrony Środowiska, WIBiS
- Józef Kuczmaszewski*, Prodziekan ds. kształcenia, WM
- Tomasz Kusz*, Kierownik Dziekanatu Wydziału Mechanicznego
- Andrzej Lewicki*, Zrzeszenie Studentów Polskich
- Kazimierz Lutek*, Kierownik Katedry Obróbki Ubytkowej, WM
- Piotr Mochol*, Kierownik Zespołu Tańca Towarzyskiego „Ganza”
- Jerzy Montusiewicz*, adiunkt w Katedrze Podstaw Techniki, WZiPT
- Marcin Opaliński*, Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej
- Jarosław Przybysz*, Przewodniczący Uczelnianej Komisji Kultury
- Robert Raczyński*, Prezes Akademickiego Klubu Turystyki Rowkowej Politechniki Lubelskiej
- Jan Smolka*, Zakład Systemów Informatycznych, WZiPT
- Teresa Staniak*, Kierownik Wydawnictwa Politechniki Lubelskiej
- Artur Szczepański*, Katedra Zarządzania, WZiPT
- Edward Śpiewła*, Prorektor ds. kształcenia
- Adam Wasilewski*, Prodziekan ds. kształcenia, WIBiS
- Mikołaj Wilk*, Samorząd Studencki, WM
- Waldemar Wójcik*, adiunkt w Katedrze Elektroniki, WE
- Piotr Wolszczak*, Grupa Tańca Współczesnego
- Zbigniew Zastawny*, Kierownik Zespołu „Tequila”.

„Biuletyn Informacyjny Politechniki Lubelskiej”
wydaje Politechnika Lubelska za zgodą rektora

Adres Redakcji:

Politechnika Lubelska, ul. Bernardyńska 13, 20-950 Lublin
tel. 538-11-09, fax. 53-226-12
e-mail: bipol@rekt.pol.lublin.pl
http://www.rekt.pol.lublin.pl/bipol

Rada Programowa

mgr Marta Bijas, dr inż. Piotr Kacejko,
dr hab. inż. Józef Kuczmaszewski, prof. PL (Przewodniczący),
mgr inż. Magdalena Rzemieniak, dr inż. Adam Wasilewski

Zespół Redakcyjny

mgr Iwona Czajkowska (Redaktor Naczelny), mgr Danuta Hrywniak,
mgr Anna Polnik

Stali współpracownicy

Roman Dorosz, dr. Marzenna Dudzińska, mgr Roman Kusz,
mgr Roman Małyszczek, dr. inż. Jerzy Montusiewicz, Teresa Staniak,
mgr Krystyna Wojciechowska, dr inż. Waldemar Wójcik.

Zdjęcia: archiwum, Danuta Hrywniak, Studencka Agencja Fotograficzna

Projekt okładki: Danuta Hrywniak, „Artem”

Lamanie stron tekstowych:

„Artem”, Słoneczna 9, tel. 525-65-78, e-mail: listy@artem.lublin.pl

Druk: Drukarnia PL, Lublin, Bernardyńska 13, tel. 532-53-34

Nakład: 400 egz.

Numer zamknięto 99.07.30

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do ich skracania i redagowania.

Prodziekani

Wydział Mechaniczny

dr Antoni Malicki
ds. kształcenia
dr inż. Kazimierz Zaleski
ds. kształcenia
dr hab. inż. Mirosław Wendeker, prof. PL
ds. ogólnych i nauki

Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej

dr inż. Stanisław Fic
ds. kształcenia na kierunku *budownictwo*
prof. dr hab. Witold Stępniewski
ds. kształcenia na kierunku *ochrona środowiska*
dr hab. Zdzisław Kozak, prof. PL
ds. ogólnych i nauki

Wydział Elektryczny

dr inż. Waldemar Wójcik
ds. kształcenia
dr inż. Zbigniew Zlonkiewicz
ds. nauki

Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki

dr Anna Rakowska
ds. kształcenia na kierunku *zarządzanie i marketing*
dr hab. inż. Tadeusz Baum, prof. PL
ds. kształcenia na kierunku *wychowanie techniczne*
dr hab. inż. Marek Pawlak, prof. PL
ds. naukowych i organizacyjnych.

Skład Senatu Politechniki Lubelskiej na kadencję 1999-2002

Członkowie Senatu z głosem stanowiącym

Członkowie wchodzący w skład Senatu z mocy ustawy

- 1) prof. dr inż. **Kazimierz Szabelski** – Przewodniczący Senatu
- 2) dr hab. inż. **Kazimierz Lutek**, prof. PL – Prorektor ds. ogólnych
- 3) dr hab. **Ewa Bojar**, prof. PL – Prorektor ds. nauki
- 4) dr inż. **Adam Wasilewski** – Prorektor ds. kształcenia
- 5) prof. dr hab. inż. **Andrzej Niewczas** – Dziekan Wydziału „M”
- 6) dr hab. inż. **Zygmunt Rutka**, prof. PL – Dziekan Wydziału „E”
- 7) prof. dr hab. inż. **Jerzy Grycz** – Dziekan Wydziału „B”
- 8) dr hab. inż. **Jan Olchowik**, prof. PL – Dziekan Wydziału „Z”

Członkowie Senatu – przedstawiciele pozostałych nauczycieli akademickich

- 1) dr inż. **Elżbieta Lipska**
- 2) mgr **Ewa Węgrzynowicz**
- 3) dr inż. **Krystyna Schabowska**
- 4) dr inż. **Piotr Surmacz**
- 5) dr inż. **Jerzy Warmiński**
- 6) dr inż. **Waldemar Wójcik**

Członkowie Senatu z głosem doradczym

- 1) inż. **Andrzej Adamczuk** - Dyrektor Administracyjny
- 2) **Janina Księżka** - Kwestor
- 3) mgr **Ryszard Bania** - Dyrektor Biblioteki Głównej
- 4) prof. dr. hab. inż. **Robert Sikora** - Przedst. „Unii Profesorów”
- 5) dr inż. **Lucjan Cholewa** - Przedst. Zarządu NS ZNP
- 6) mgr. inż. **Kazimierz Szpatowicz** - Przedst. NSZZ „Solidarność”

Członkowie Senatu z grupy profesorów

- 1) dr hab. inż. **Tadeusz Ciężak**, prof. PL
- 2) prof. dr hab. inż. **Tadeusz Janowski**
- 3) dr hab. **Zdzisław Kozak**, prof. PL
- 4) dr hab. inż. **Klaudiusz Lenik**, prof. PL
- 5) dr hab. inż. **Jerzy Lipski**, prof. PL
- 6) dr hab. inż. **Józef Kuczmaszewski**, prof. PL
- 7) dr hab. inż. **Marek Opielak**, prof. PL
- 8) prof. dr hab. **Lucjan Pawłowski**
- 9) prof. dr hab. inż. **Wiktor Pietrzyk**
- 10) prof. dr hab. inż. **Włodzimierz Sitko**
- 11) prof. dr hab. **Edward Śpiewła**

Członkowie Senatu - przedstawiciele grupy pracowników nie będących nauczycielami akademickimi

- 1) mgr **Elżbieta Flisiak**
- 2) **Czesław Malik**
- 3) inż. **Władysław Wójcik**

Studenci - członkowie Senatu

- 1) Stud. **Małgorzata Grzywacz**
- 2) Stud. **Jacek Jaskot**
- 3) Stud. **Małgorzata Sajdak**
- 4) Stud. **Henryk Wierzbicki** (przewodniczący)
- 5) Stud. **Maciej Trochonowicz**

Elektorzy do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego

Przedstawiciele profesorów i doktorów habilitowanych

- 1) prof. dr hab. inż. **Tadeusz Janowski**
- 2) prof. dr hab. **Lucjan Pawłowski**

Przedstawiciele pozostałych nauczycieli akademickich

- 1) dr inż. **Witold Borkowski**
- 2) dr **Henryk Kaproń**
- 3) mgr **Józef Sawa**

DNI KULTURY STUD
Juvenalia '99

JUWENALIA '99

